

Наредба № 6 от 5 април 2012 г. за компетентност на морските лица в Република България

МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА

НАРЕДБА № 6 от 5 април 2012 г.
за компетентност на морските лица в Република България

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят минималните изисквания и националните стандарти:

1. за компетентност на морските лица, свързани с видовете правоспособности и длъжностите, които могат да се заемат с тези правоспособности, за придобиване на правоспособност, поддържане на квалификацията, специалната и допълнителната подготовка, условията и реда за освидетелстване и регистрация на морските лица, с цел повишаване безопасността и здравето при работа, опазването на морската и речната среда и имущество на море и река;

2. към учебните заведения и центрове за професионална квалификация, извършващи подготовка и обучение по морски и речни специалности, за достигане на нормите за подготовка и компетентност на морските лица, по отношение на учебните програми, наличието и прилагането на система за управление на качеството на учебния процес, материалната база, квалификацията на преподавателите, инструкторите и оценителите и учебната практика;

3. към корабпритежателите.

(2) С наредбата се определя редът за:

1. комплектуване на кораба с екипаж;

2. носене на вахтената служба на кораба от морските правоспособни лица;

3. признаване на правото на граждани на държави – членки на Европейския съюз, да заемат длъжност на кораб, плаващ под българско знаме, получено в тези страни;

4. признаване правото на граждани на трети страни да заемат длъжност на кораб, плаващ под българско знаме, които:

а) притежават свидетелство за правоспособност, издадено от държава – членка на Европейския съюз, или

б) притежават свидетелство за правоспособност, издадено от трета страна, призната от Европейския съюз, или

в) притежават свидетелство за правоспособност, издадено от друга страна по Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците, 1978 г., както е изменена (Конвенция STCW), която е различна от посочените по-горе страни.

(3) Контролът за спазване изискванията по тази наредба се осъществява от Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (ИА „МА“).

(4) В дейността си по прилагане на наредбата ИА „МА“ поддържа и прилага система за управление на качеството.

(5) Наредбата не се прилага за екипажите на военни и гранично-полицейски кораби.

Чл. 2. (1) Морски лица са лицата, които имат необходимата подготовка и притежават свидетелство за правоспособност и/или свидетелство за допълнителна и/или за специална подготовка, придобити по реда на тази наредба, и заемат длъжности на кораб или на брега.

(2) Компетентност на морските лица е способността им да изпълняват задълженията си на борда на кораба в съответствие с нормативните изисквания и при наличие на необходимите знания, умения и опит, а за длъжностите, за които това се изисква – и наличие

на правоспособност, съответстваща на функциите им и на нивото на отговорност.

(3) Морски правоспособни лица за речно или морско корабоплаване са лицата, които притежават свидетелство за правоспособност, придобито или признато при условията и по реда на тази наредба.

Чл. 3. (1) Всички морски лица се обучават и освидетелстват, както е посочено в тази наредба и:

1. за морско корабоплаване – в съответствие с изискванията на Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците от 1978 г. (Конвенция STCW) и Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно минималната степен на обучение на морските лица от 19 ноември 2008 г. относно минималното ниво на обучение на морските лица (ОВ L 323, 03/12/2008), както са изменени;

2. за речното корабоплаване – в съответствие с препоръките за подготовка на водачите на кораби и снабдяването им със свидетелства за правоспособност за международното корабоплаване на Комитета по вътрешен транспорт към Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ООН), Дунавската комисия и директиви 96/50/ЕО на Съвета от 23 юли 1996 г. относно хармонизирането на условията за получаване на национално удостоверение за капитан на плавателен съд за превоз на стоки и пътници по вътрешни водни пътища в Общността (ОВ L 235, 17/09/1996) и 91/672/ЕИО на Съвета от 16 декември 1991 г. относно взаимното признаване на национални свидетелства за капитани на речни кораби за превоз на стоки и пътници по вътрешни водни пътища (ОВ L 373, 31/12/1991).

(2) Националните стандарти за компетентност на морските лица се определят със заповед на изпълнителния директор на ИА „МА“ и се публикуват на интернет страницата на ИА „МА“.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ, ПЛАВАТЕЛЕН СТАЖ И ЗДРАВΟΣЛОВНА ГОДНОСТ

Раздел I

Изисквания за придобиване на правоспособност

Чл. 4. (1) За придобиване на правоспособност могат да кандидатстват лица:

1. навършили 18 години или възраст, определена в изискването за придобиване на съответната правоспособност;
2. здравословно годни за работа на кораб;
3. с одобрено образование или завършили одобрен курс;
4. притежаващи плавателен стаж, когато се изисква такъв.

(2) Морските лица, които ще работят на морски кораби или кораби за спорт и развлечение, използвани с търговска цел на море, преминават допълнителна подготовка в зависимост от заеманата длъжност съгласно приложение № 1.

(3) Морските лица, които ще работят на определен тип морски кораби, като пътнически кораби, нефтени танкери, химикаловози, газовози, кораби с дедуейт над 150 000 тона и други кораби със специфични маневрени качества, освен подготовката по ал. 2 преминават и специална подготовка в зависимост от заеманата длъжност и типа кораб съгласно приложение № 1.

(4) Морските лица, които ще работят на речни кораби, в зависимост от заеманата длъжност и типа кораб преминават специална и допълнителна подготовка съгласно приложение № 2.

Чл. 5. Длъжностите на кораби, плаващи по вътрешните води на Република България, се заемат от лица, притежаващи правоспособност за морско или за речно корабоплаване.

Чл. 6. Морските лица придобиват правоспособност при наличие на:

1. диплома за завършено одобрено образование;
2. свидетелство за предходна правоспособност, издадено от ИА „МА“, или:
 - а) потвърждение на свидетелство за предходна правоспособност, издадено от страна – членка на Европейския съюз, когато се изисква такава, или
 - б) потвърждение на свидетелство за предходна правоспособност, издадено от трета страна, с която Република България има споразумение по Правило I/10 от Конвенция STCW, или
 - в) потвърждение на свидетелство за предходна правоспособност, издадено от трета страна, с която Република България има споразумение, съгласно Препоръките на Дунавската комисия;
3. документ, удостоверяващ наличието на плавателен стаж;
4. удостоверение за успешно завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“, когато се изисква това;
5. медицинско свидетелство за здравословна годност съгласно глава втора, раздел III;
6. преминалата учебна плавателна практика и/или учебен плавателен стаж, документирани в дневник за практическа подготовка, когато се изисква такъв;
7. одобрен протокол за успешно положен изпит, когато се изисква такъв.

Чл. 7. Изпитите за придобиване на правоспособност, отмяна на ограничение или за потвърждаване на правоспособност се провеждат по ред, определен в глава шеста, раздел III.

Раздел II Плавателен стаж

Чл. 8. (1) Плавателен стаж на морско лице е действителното време, прослужено на търговски кораб по време на експлоатацията му, свързано с изпълнение на функциите, определени за съответната длъжност.

(2) За плавателен стаж се признава и времето, прослужено на кораб при:

1. провеждане на учебна плавателна практика и плаване като стажант на кораб в експлоатация под ръководството на инструктор, капитана, назначен от него офицер, главния механик или друго квалифицирано лице – само за придобиване на първоначална правоспособност или за отменяне на ограничение за заемане на определена длъжност;

2. зимуване – до 3 месеца само за потвърждаване на правоспособността;

3. ремонт и докуване – до 3 месеца;

4. изпълнение на задължения като: пилот, капитан на влекач, служител от специализираната администрация на ИА „МА“ или на призната класификационна организация, изпълняващ задължения по освидетелстване на кораби, преподавател на одобрен навигационен тренажор или на одобрен тренажор – машинно отделение, одобрен тренажор – GMDSS, оператор на система за управление на корабния трафик или суперинтендант на корабоплавателна компания – само за потвърждаване на правоспособността, което се отразява в моряшкия картон на лицето;

5. на учебен ветроходен кораб, по-голям от 250 БТ.

(3) Плавателният стаж се отчита по данните, вписани в моряшкия картон на лицето при постъпване на длъжност на кораб чрез запис в моряшкия паспорт и/или записа на капитана на кораба в моряшката книжка за работа на море (приложение № 3) или служебната книжка за работа на река (приложение № 4), удостоверяващи периода на работа и заеманата длъжност.

Чл. 9. (1) Плавателният стаж за работа на море се изчислява в дни, месеци и години според:

1. вида и тонажа на кораба;

2. района на плаване;

3. пропульсивната мощност на корабната силова уредба (КСУ);

4. изпълняваната длъжност на кораба.

(2) Един месец плавателен стаж е равен на календарен месец или на 30 дни, когато е съставен от сумиране на периоди, по-малки от един календарен месец.

(3) Плавателният стаж се удостоверява с моряшка/служебна книжка или с удостоверение за плавателен стаж (приложение № 5), издадено от съответната териториална дирекция „Морска администрация“ (Д „МА“), където лицето се води на отчет.

Чл. 10. (1) За снабдяването на водачите на кораби със свидетелства за правоспособност за корабплаване по вътрешните водни пътища плавателният стаж се отчита освен по чл. 9 и по брой преминавания през обособените участъци на р. Дунав.

(2) За преминаване през обособен участък на р. Дунав се зачита плаването, обхващащо най-малко районите за задължително преминаване съгласно приложение № 6, при заемане на длъжност в палубна команда и изпълнение на функциите, определени за съответната длъжност, което се удостоверява със служебната книжка.

(3) За брой преминавания през обособените участъци на р. Дунав се признават преминаванията в рамките на последните 10 години, от които най-малко 3 преминавания във всяка посока, в рамките на последните 3 години.

(4) За една година плавателен стаж на водачите на кораби в речното корабплаване се признава времето, през което лицето има реализирани 180 ефективни плавателни дни. За период от 365 последователни дни за плавателен стаж се признават най-много 180 плавателни дни.

Чл. 11. (1) Времето на учебната плавателна практика и плаването като стажант се признават за придобиване на първоначална правоспособност, когато са проведени през последните 5 години, предхождащи придобиването ѝ.

(2) Изпълнението на задачите от програмата за практическа подготовка на борда на кораба по време на учебната плавателна практика и плаването като стажант се отразяват в дневник за практическа подготовка.

(3) Формата на дневника и програмите за провеждането на практическата подготовка се утвърждават от изпълнителния директор на ИА „МА“ или упълномощено от него лице.

(4) Дневникът се регистрира в съответната териториална Д „МА“, където лицето се води на отчет, преди началото на учебната плавателна практика или учебен стаж.

(5) Изпълнението на всяка една от задачите за практическа подготовка, отразени в дневника, се потвърждава от лицето, под чието ръководство е проведена учебната плавателна практика или плаването като стажант.

(6) Учебната плавателна практика и плаването като стажант се считат за успешно проведени, когато след приключването им дневникът за практическа подготовка е оценен положително от комисия на съответната териториална Д „МА“. Оценката е положителна, когато практическата подготовка е проведена по одобрената програма, с необходимата продължителност и кандидатът демонстрира съответстващи на стандартите знания и умения.

Раздел III

Здравословна годност

Чл. 12. (1) Всеки член на екипажа на търговски кораб и кораб за спорт, туризъм и развлечения, използвани с търговска цел и плаващи под българско знаме, или кандидат за свидетелство за правоспособност трябва да отговаря на нормите за здравословна годност за заемане на съответната длъжност.

(2) Здравословната годност на морските лица се удостоверява с медицинско свидетелство, издадено по образец съгласно приложение № 7, в съответствие с изискванията за медицинско и психо-физиологическо освидетелстване на кандидатите за работа на кораб.

(3) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или упълномощено от него лице определя медицинските заведения, които могат да издават свидетелства по ал. 2.

(4) Здравословната годност на морските лица, заемащи длъжност на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, се удостоверява със запис в служебната книжка от поделението на ИА „МА“, издадо книжката, въз основа на медицинско свидетелство и издадено от медицинското заведение по ал. 3 за срок на годност, съответстваща на годността на притежаваното свидетелство за правоспособност.

(5) Освидетелстването и издаването на медицинско свидетелство за здравословна годност могат да се извършват и от медицинско заведение или медицинско лице, одобрено от администрацията на някоя от държавите – членки на Европейския съюз, и от трета страна, с която Република България има споразумение по Правило I/10 от Конвенция STCW, когато морското лице се намира зад граница и срокът на валидност на свидетелството му по ал. 2 или вписаният в служебната книжка срок е изтекъл.

(6) Медицинските свидетелства се регистрират в съответната териториална Д „МА“, в която морското лице се води на отчет, като в моряшкия му картон/служебната книжка се вписват наименованието на медицинското заведение, издадо свидетелството; номерът, под който свидетелството е регистрирано в него; датата на издаване; срокът на валидност и ограниченията, ако има такива.

(7) Ограниченията по ал. 6 се вписват в свидетелството за правоспособност на лицето или в потвърждението по Правило I/10 от Конвенция STCW78, както е изменена.

(8) При изтичане срока на валидност на медицинското свидетелство за здравословна годност лицето е длъжно да премине отново освидетелстване и да представи новото си медицинско свидетелство в съответната териториална Д „МА“, където се води на отчет.

Глава трета

КОМПЛЕКТУВАНЕ НА КОРАБИТЕ С ЕКИПАЖ. КОРАБНИ ДЛЪЖНОСТИ И ПРАВОСПОСОБНОСТИ

Раздел I

Комплектуване на корабите с екипаж

Чл. 13. (1) Екипажът на всеки кораб, плаващ под българско знаме, включва достатъчен брой морски правоспособни лица, необходими за осигуряване на безопасността, сигурността и опазването на морската среда от замърсяване.

(2) Минималният брой на правоспособните морски лица в екипажа на търговски кораб и кораби за спорт, туризъм и развлечения, използвани с търговска цел, е не по-малко от определените в приложението № 8, 9 и 10, като техните длъжности се определят в зависимост от района на плаване, тонажа, мощността и типа на корабната силова уредба.

(3) Изпълнителният директор на ИА „МА“ или упълномощено от него лице може да разреши съвместяване на длъжности или промяна на броя на морските правоспособни лица във вахтите или смените на кораби с ограничен район или продължителност на плаване, с автоматизирана силова уредба, с централен пулт за управление, с опростено управление или особена конструкция.

Чл. 14. (1) При извършване на далечно плаване екипажът на корабите с големина 500 бруто тона (БТ) и повече, на пътническите кораби, включително високоскоростните, както и на плаващите съоръжения, които попадат в обхвата на Международния кодекс за сигурност на кораби и пристанищни съоръжения, задължително включва корабен офицер по сигурността, който е завършил необходимата специална подготовка.

(2) Корабопритежателят може да възложи на член на екипажа от управленско или от оперативно ниво при изпълнение на неговите функции да изпълнява и функциите на корабен офицер по сигурността.

Чл. 15. (1) Корабопритежателят или операторът определя подходящ, общоразбираем за членовете на екипажа работен език на борда на кораба, който се вписва в корабния дневник.

(2) Членовете на екипажа на морските пътнически кораби трябва да владеят английски език за общуване с пътниците в степен, осигуряваща безопасността на кораба и лицата на борда, в случай на аварийна ситуация.

Чл. 16. Морските правоспособни лица от екипажа на морски кораб заемат длъжности в съответните нива на отговорност:

1. управленското ниво включва лицата, които изпълняват организационни и управленски дейности на кораба;
2. оперативното ниво включва лицата, които изпълняват дейности, свързани със задълженията на офицер от състава на навигационната вахта, машинната вахта или радиоофицер под ръководството на лице от управленско ниво;
3. изпълнителското ниво включва лицата, които изпълняват дейности под ръководството на офицер от оперативно или управленско ниво.

Чл. 17. (1) Дейностите, изпълнявани от морските правоспособни лица, свързани с експлоатацията на кораба, безопасността и здравето при работа на море и река, опазването на морската и речната среда и имуществото на море и река, са обособени във функции, както

следва:

1. корабоводене;
2. обработка и подреждане на товара;
3. управление експлоатацията на кораба и грижа за лицата на борда;
4. морско инженерство;
5. електрообзавеждане, електронна апаратура и системи за управление;
6. техническо поддържане и ремонт;
7. радиосвързки.

(2) Дейностите, свързани с изпълнението на мерките по сигурността, се извършват съобразно корабния план по сигурността и се прилагат съвместно с другите дейности по всички функции.

(3) Морските правоспособни лица, при заемането на длъжност на борда на морски кораб изпълняват определените им функции в съответните нива на отговорност.

Чл. 18. Морско правоспособно лице може да заема всяка длъжност на кораба, за която съгласно тази наредба се изисква равна или по-ниска правоспособност от тази, която лицето притежава, ако отговаря на останалите изисквания за заемане на длъжността.

Чл. 19. (1) Изпълнителният директор на ИА „МА“ или упълномощено от него лице може по изключение да разреши на определено морско правоспособно лице да заема на борда на определен морски кораб, плаващ под българско знаме, длъжност с една степен по-висока от длъжността, която лицето може да заема.

(2) В случаите по ал. 1 на лицето се издава писмено разрешение за срок не по-дълъг от 6 месеца.

(3) Разрешението по ал. 1 е еднократно и се издава само когато:

1. по този начин не се създава опасност за човешкия живот, околната среда и имуществото на море;

2. лицето, на което се издава разрешението, има плавателен стаж най-малко равен на плавателния стаж, изискван за придобиване на следващата правоспособност;

3. разрешението е поискано от корабпритежателя.

(4) Изключението по ал. 1 за заемане на длъжност радиотелефонист и радиооператор за Световната морска система за бедствие и безопасност (СМСББ) се прилага само при условията на чл. 48, т. 48.6, 48.7 и 48.8 от Радиорегламента на Международния съюз по далекосъобщенията.

(5) Изключението по ал. 1 не се прилага за заемане на длъжност капитан или главен механик освен при изключителни обстоятелства до пристигане на кораба в първото пристанище.

(6) Издадените разрешения се вписват в регистъра на морските лица.

(7) Списък на издадените през предходната година разрешения се изпраща за сведение на генералния секретар на Международната морска организация и на Европейската комисия от ИА „МА“.

Чл. 20. (1) Всички морски лица, заемащи длъжност на кораб, за която се изисква наличие на правоспособност, трябва да притежават свидетелство за правоспособност, издадено или признато по реда на тази наредба, с необходимите потвърждения, както и документи за преминала допълнителна и/или специална подготовка, когато те се изискват за съответната длъжност.

(2) Документите по ал. 1 на морските лица, заемащи длъжности на кораби, плаващи на море, моряшката книжка и медицинското свидетелство със срок на валидност най-малко равен на очакваната продължителност на предстоящия рейс трябва да се намират по всяко време на борда на кораба, когато той е в експлоатация.

(3) Документите по ал. 1 на морските лица, заемащи длъжности на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, и служебната книжка трябва да се намират по всяко време на борда на кораба, когато той е в експлоатация.

Чл. 21. (1) За работа на морски кораби, плаващи под българско знаме, свидетелствата за правоспособност и свидетелствата за допълнителна и специална подготовка, издадени от администрация на държава – членка на Европейския съюз, се признават наравно с българските свидетелства.

(2) Свидетелствата за правоспособност и свидетелствата за допълнителна и специална подготовка, издадени от администрация на друга страна по Конвенция STCW, 78, както е изменена, се признават по реда на глава девета.

(3) За издаване на потвърждение на свидетелство за правоспособност по ал. 1 и 2, когато лицето ще заема длъжност от управленско ниво на борда на кораб, то следва да удостовери познания в областта на морското законодателство, приложимо в Република България.

(4) Когато на кораба за работен език е обявен българският език, членовете на екипажа, които не са български граждани, трябва да владеят български език за ефективно комуникиране в аварийни ситуации.

Чл. 22. Не се признават свидетелства за правоспособност за работа на морски кораби, издадени от администрация на държава, която не е страна по Конвенция STCW, 78, както е изменена.

Чл. 23. (1) Свидетелството за правоспособност за работа на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, издадено в държава – членка на Европейския съюз, се признава за валидно наравно с българските свидетелства, като се отчитат ограниченията, вписани в него.

(2) Свидетелството за правоспособност за работа на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, издадено в съответствие с Препоръките на Комитета по вътрешен транспорт към Икономическата комисия за Европа на ООН или Дунавската комисия, се признава за

валидно по реда на глава девета, като се отчитат ограниченията за категориите кораби, вписани в него.

Чл. 24. Директорите на съответните териториални Д „МА“ издават потвърждение на свидетелствата за правоспособност по чл. 21 и 23 по реда на глава девета.

Раздел II

Длъжности съгласно Националния класификатор за професиите и длъжностите в корабоплаването, за които се изисква правоспособност

Чл. 25. Длъжностите в морското корабоплаване за управление и експлоатация на морски кораби, за които се изисква свидетелство за правоспособност, са:

1. капитан на кораб;
2. старши помощник-капитан;
3. вахтен помощник-капитан;
4. боцман, палубен;
5. рулеви.

Чл. 26. Длъжностите в морското корабоплаване за експлоатация и поддържане на корабни силови уредби, за които се изисква свидетелство за правоспособност, са:

1. главен механик на кораб;
2. втори механик на кораб;
3. вахтен механик;
4. машинен боцман;
5. корабен моторист;
6. електромеханик на кораб;
7. електротехник;
8. помпиер;
9. корабен огняр.

Чл. 27. Длъжностите в морското корабоплаване за поддържане и работа с корабни технически средства за Световната морска система за бедствие и безопасност (СМСББ) са:

1. радиоелектроник за СМСББ;
2. радиооператор за СМСББ.

Чл. 28. Длъжностите със специфични изисквания са:

1. пилот;
2. капитан на влекач;
3. девиатор;
4. капитан на плаващо техническо средство;
5. офицер по сигурността;
6. шкипер.

Чл. 29. Длъжностите за работа на кораби, превозващи товари и пътници по вътрешните водни пътища на Европа, са:

1. капитан;
2. корабоводител;
3. щурман;
4. водач на несамоходен кораб;
5. старши моряк;
6. моряк;
7. механик;
8. електромеханик;
9. моряк-моторист;
10. водач на малък кораб в местно плаване.

Раздел III

Видове правоспособности в корабоплаването

Чл. 30. Правоспособностите в морското корабоплаване за управление и експлоатация на морски кораби са:

1. капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ;
2. капитан далечно плаване на кораб от 500 БТ до 3000 БТ;
3. капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване;

4. капитан на кораб до 500 БТ в местно плаване;
5. старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ;
6. старши помощник-капитан на кораб от 500 БТ до 3000 БТ;
7. вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ;
8. вахтен помощник-капитан на кораб до 500 БТ крайбрежно плаване;
9. боцман, палубен;
10. корабен рулеви.

Чл. 31. Правоспособностите в морското корабоплаване за експлоатация и поддържане на корабни силови уредби (КСУ) са:

1. главен механик на кораб с КСУ над 3000 kW;
2. главен механик на кораб с КСУ от 750 kW до 3000 kW;
3. главен механик на кораб с КСУ от 750 kW до 3000 kW в местно плаване;
4. втори механик на кораб с КСУ над 3000 kW;
5. втори механик на кораб с КСУ от 750 kW до 3000 kW;
6. вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;
7. корабен електромеханик;
8. машинен боцман;
9. корабен моторист;
10. корабен електротехник.

Чл. 32. Правоспособностите в морското корабоплаване за поддържане и работа с корабни технически средства за СМСББ са:

1. корабен радиоелектроник за СМСББ първи клас;
2. корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас;
3. корабен радиооператор обща категория за СМСББ;
4. корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ;
5. корабен радиооператор в местно плаване.

Чл. 33. Правоспособностите за заемане на длъжности със специфични изисквания в морското корабоплаване са:

1. пилот;
2. девиатор;
3. капитан на влекач;
4. капитан на риболовен кораб;
5. водач на кораб до 40 БТ.

Чл. 34. Правоспособността за управление на кораби за спорт и развлечение в морското корабоплаване, които не се използват с търговска цел, е шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ.

Чл. 35. Правоспособностите в корабоплаването по вътрешните водни пътища на Европа са:

1. капитан вътрешно плаване;
2. щурман;
3. щурман обща категория;
4. водач на малък кораб;
5. механик вътрешно плаване;
6. електромеханик вътрешно плаване;
7. моряк-моторист.

Глава четвърта

УСЛОВИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТИ И ПРАВА ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТИ В МОРСКОТО КОРАБОПЛАВАНЕ

Раздел I

Условия за придобиване на правоспособности

Чл. 36. Морските лица придобиват правоспособност по чл. 30, след като изпълнят следните изисквания:

1. за капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ:
 - а) висше образование по специалност „Корабоводене“ – образователно-квалификационна степен бакалавър и успешно завършен курс, одобрен от ИА „МА“, по програма, покриваща изискванията на Международната морска организация (ИМО) моделен курс 7.01 или образователно квалификационна степен магистър;
 - б) свидетелство за правоспособност капитан далечно плаване на кораб от 500 БТ до 3000 БТ или старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ, или вахтен помощник-капитан на кораб с тонаж над 500 БТ;
 - в) плавателен стаж 36 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 3000 БТ, като този срок може да

бъде съкратен до 24 месеца, ако най-малко 12 месеца от тях са на длъжност старши помощник-капитан на кораби над 3000 БТ или 12 месеца като капитан на кораб от 500 до 3000 БТ; ако най-малко 12 месеца от тях са на длъжност старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ или капитан на кораб от 500 до 3000 БТ;

г) завършен подготвителен курс по практика на тренажор по одобрена от ИА „МА“ програма за управление ресурсите и работа в екип на мостика;

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

2. за капитан далечно плаване на кораб от 500 БТ до 3000 БТ:

а) висше образование, специалност „Корабоводене“ – образователно-квалификационна степен бакалавър или средно образование, с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“;

б) свидетелство за правоспособност старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ или старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ или вахтен помощник-капитан на кораб с тонаж над 500 БТ;

в) плавателен стаж 36 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ, като този срок може да бъде съкратен до 24 месеца, ако най-малко 12 месеца от тях са на длъжност старши помощник-капитан на кораби над 500 БТ в далечно плаване;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИА „МА“, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.01;

д) завършен подготвителен курс по практика на тренажор по одобрена от ИА „МА“ програма за управление на ресурсите и работа в екип на мостика;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато лицето не притежава свидетелство за правоспособност „старши помощник-капитан над 3000 БТ“;

3. за капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“;

б) свидетелство за правоспособност „вахтен помощник-капитан, над 500 БТ“;

в) плавателен стаж 12 месеца в крайбрежно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан;

г) възраст не по-малка от 20 години;

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

4. за капитан на кораб до 500 БТ в местно плаване:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалността или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“;

б) надлежно свидетелство за правоспособност рулеви;

в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност корабен рулеви;

г) успешно положен изпит пред ИА „МА“ за правоспособност „корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ“;

д) възраст не по-малка от 20 години;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

5. за старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ:

а) висше образование, специалност „Корабоводене“ – образователно-квалификационна степен бакалавър, или средно образование и трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“;

б) свидетелство за правоспособност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ;

в) плавателен стаж от:

аа) 12 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ, когато лицето има висше образование, или

бб) 24 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ, когато лицето има средно образование, с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИА „МА“, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.01;

д) завършен подготвителен курс по практика на тренажор по одобрена от ИА „МА“ програма за управление на ресурсите и работа в екип на мостика;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

6. за старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“;

б) свидетелство за правоспособност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ;

в) плавателен стаж 12 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИА „МА“, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.01;

д) завършен подготвителен по практика на тренажор по одобрена от ИА „МА“ програма за управление на ресурсите и работа в екип на мостика;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

7. за вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ:
- а) висше образование, специалност „Корабоводене“, степен бакалавър, или средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“;
 - б) надлежно свидетелство за правоспособност „корабен рулеви“, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“;
 - в) плавателен стаж от:
 - аа) 12 месеца учебна плавателна практика, от които не по-малко от 6 месеца като стажант вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ в далечно плаване, когато лицето има висше образование, или
 - бб) 30 месеца на длъжност рулеви на кораби над 500 БТ и 6 месеца като стажант вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ в далечно плаване, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“;
 - г) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;
 - д) успешно положен изпит пред ИА „МА“ за правоспособност „корабен радиооператор обща категория за СМСББ“;
 - е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
8. за вахтен помощник-капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване:
- а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“ или средно образование и завършен подготовителен курс, одобрен от ИА „МА“;
 - б) надлежно свидетелство за правоспособност „корабен рулеви“;
 - в) плавателен стаж от:
 - аа) 12 месеца на длъжност рулеви на кораби над 40 БТ и 3 месеца учебен плавателен стаж, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“, или
 - бб) 36 месеца плавателен стаж на длъжност в палубна команда, от които 12 месеца на длъжност рулеви на кораби над 40 БТ и 3 месеца учебен плавателен стаж, когато лицето има средно образование и завършен подготовителен курс, одобрен от ИА „МА“;
 - г) успешно положен изпит пред ИА „МА“ за правоспособност „корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ“;
 - д) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;
 - е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
9. за боцман, палубен:
- а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“ или средно образование и завършен подготовителен курс, одобрен от ИА „МА“;
 - б) надлежно свидетелство за правоспособност корабен рулеви;
 - в) плавателен стаж от:
 - аа) 12 месеца на длъжност рулеви на кораби над 500 БТ, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“, или
 - бб) 18 месеца, когато лицето има средно образование и завършен подготовителен курс, одобрен от ИА „МА“;
 - г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
10. за корабен рулеви:
- а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“ или средно образование и завършен подготовителен курс, одобрен от ИА „МА“;
 - б) плавателен стаж от:
 - аа) 2 месеца учебна плавателна практика в курса на обучение, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабоводене – морско“, или
 - бб) 6 месеца на длъжност моряк на кораби над 500 БТ, от които 2 месеца плавателна практика с дневник, когато лицето има средно образование и завършен одобрен от ИА „МА“ подготовителен курс;
 - в) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;
 - г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато лицето има средно образование и завършен одобрен от ИА „МА“ подготовителен курс.
- Чл. 37.** Морските лица придобиват правоспособност по чл. 31, след като изпълнят следните изисквания:
- 1. за главен механик на кораб с КСУ над 3000 kW:
 - а) висше образование по специалност „Корабни машини и механизми“ – образователно-квалификационна степен бакалавър и успешно завършен курс, одобрен от ИА „МА“, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.02, или образователно-квалификационна степен магистър, и
 - б) свидетелство за правоспособност втори механик на кораб с КСУ над 3000 kW или главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW;
 - в) плавателен стаж от:
 - аа) 36 месеца, от които 12 месеца на длъжност втори механик на кораб с КСУ над 3000 kW, или

- бб) 24 месеца на длъжност главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW;
- г) завършен подготвителен курс по управление ресурсите и работа в екип в машинно отделение на тренажор и в лаборатории, по одобрена от ИА „МА“ програма;
- д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
2. за главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW:
- а) висше образование по специалност „Корабни машини и механизми“, степен бакалавър, или средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
- б) свидетелство за правоспособност втори механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW или втори механик на кораби с КСУ над 3000 kW;
- в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност втори механик на кораб с пропульсивна мощност на КСУ над 750 kW;
- г) успешно завършен курс, одобрен от ИА „МА“, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.02;
- д) завършен подготвителен курс по управление ресурсите и работа в екип в машинно отделение на тренажор и в лаборатории, по одобрена от ИА „МА“ програма;
- е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато не притежава правоспособност втори механик на кораби с КСУ над 3000 kW;
3. за главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW в местно плаване:
- а) висше образование по специалност „Корабни машини и механизми“, степен бакалавър, или средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
- б) свидетелство за правоспособност вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;
- в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;
- г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
4. за втори механик на кораб с КСУ над 3000 kW:
- а) висше образование по специалност „Корабни машини и механизми“, степен бакалавър, или средно образование и трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
- б) свидетелство за правоспособност вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;
- в) плавателен стаж от:
- аа) 12 месеца като вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW, когато лицето има висше образование, или
- бб) 24 месеца, когато лицето има средно образование;
- г) успешно завършен курс, одобрен от ИА „МА“, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.02;
- д) завършен подготвителен курс по управление на ресурсите и работа в екип в машинно отделение на тренажор и в лаборатории, по одобрена от ИА „МА“ програма;
- е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
5. за втори механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW:
- а) средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
- б) свидетелство за правоспособност вахтен механик на кораб с пропульсивна мощност на КСУ над 750 kW;
- в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;
- г) успешно завършен курс, одобрен от ИА „МА“, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.02;
- д) завършен подготвителен курс по управление на ресурсите и работа в екип в машинно отделение на тренажор и в лаборатории, по одобрена от ИА „МА“ програма;
- е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
6. за вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW:
- а) висше образование по специалност „Корабни машини и механизми“, степен бакалавър, или средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
- б) свидетелство за правоспособност корабен моторист, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
- в) учебно-производствен стаж от:
- аа) 12 месеца, от които минимум 6 месеца плавателен стаж като стажант вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW, когато лицето има висше образование, или
- бб) 36 месеца, от които минимум 24 месеца плавателен стаж на длъжност моторист на кораб с пропульсивна мощност на КСУ над 750 kW и 6 месеца като стажант вахтен механик на кораб с пропульсивна мощност на КСУ над 750 kW, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
- г) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;
- д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
7. за корабен електромеханик:
- а) висше образование, специалност „Електрообзавеждане на кораба“ или „Електроснабдяване и електрообзавеждане на водния

транспорт", степен магистър или бакалавър, или друга силнотоква специалност или средно образование по специалност „Електрообзавеждане на кораба“;

б) учебно-производствен стаж от:

аа) 12 месеца, от които минимум 6 месеца плавателен стаж като стажант електромеханик на кораб с КСУ над 750 kW, когато лицето има висше образование, или

бб) 36 месеца плавателен стаж, от които не по-малко от 30 месеца на длъжност в машинно отделение и 6 месеца като стажант електромеханик, когато лицето има средно образование;

в) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическата подготовка;

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато лицето е завършило образование, различно от висше образование, специалност „Електрообзавеждане на кораба“ или „Електроснабдяване и електрообзавеждане на водния транспорт“;

8. за машинен боцман:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“ или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“;

б) свидетелство за правоспособност корабен моторист;

в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност корабен моторист на кораб с КСУ над 750 kW;

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

9. за корабен моторист:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“ или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“;

б) плавателен стаж от:

аа) 2 месеца учебна плавателна практика в курса на обучение на кораб с КСУ над 300 kW, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“, или

бб) 12 месеца на кораб с КСУ над 300 kW на длъжност чистач, смазочник или фитер в машинно отделение, от които 2 месеца като стажант моторист, когато лицето има средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“;

в) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато лицето има средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“;

10. за корабен електротехник:

а) средно образование по специалност „Електрообзавеждане на кораба“ или друга силнотоква специалност с придобита трета степен на професионална квалификация по специалността;

б) плавателен стаж от:

аа) 3 месеца учебна плавателна практика, когато лицето има средно образование по специалност „Електрообзавеждане на кораба“, или

бб) 6 месеца като стажант електротехник на кораби с КСУ над 300 kW, или

вв) 12 месеца като електрофитер на кораби с КСУ над 300 kW за останалите специалности, и

в) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато лицето има средно образование по специалност, различна от „Електрообзавеждане на кораба“.

Чл. 38. Морските лица придобиват правоспособност по чл. 32, след като изпълнят следните изисквания:

1. за корабен радиоелектроник за СМСББ първи клас:

а) свидетелство за правоспособност корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас;

б) плавателен стаж 12 месеца на длъжност радиоелектроник за СМСББ на кораб, оборудван с технически средства за СМСББ, плаващ в зони А2 и А3;

в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

2. за корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас:

а) висше образование по специалност „Морски свръзки“, „Радиолокация“, „Съобщителна техника“, „Радио- и телевизионна техника“, „Комуникационна техника и технологии“, „Корабна радиоелектроника“ или „Електроника“, степен бакалавър;

б) завършен подготвителен курс по одобрена от ИА „МА“ програма, когато образованието не отговаря на изискванията на ИМО моделен курс 1.26;

в) учебен – плавателен стаж 3 месеца на кораб, оборудван с технически средства на СМСББ;

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

3. за корабен радиооператор обща категория за СМСББ:

а) средно образование;

б) завършен подготвителен курс по одобрена от ИА „МА“ програма;

в) практическа подготовка в рамките на подготвителния курс;

- г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
4. за корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ:
- а) средно образование;
 - б) завършен подготвителен курс по одобрена от ИА „МА“ програма;
 - в) практическа подготовка в рамките на подготвителния курс;
 - г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
5. за корабен радиооператор в местно плаване:
- а) основно образование;
 - б) завършен подготвителен курс и практическа подготовка в рамките на подготвителния курс, по одобрена от ИА „МА“ програма;
 - в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1.
- Чл. 39.** Морските лица придобиват правоспособност по чл. 33, след като изпълнят следните изисквания:
1. за капитан на влекач:
- а) свидетелство за основната правоспособност, даваща права на кандидата да бъде капитан на кораб в съответствие с района на плаване и бруто тонажа на влекача;
 - б) маневрен дневник за извършени 60 маневри при пристанищна буксировка с влекач под ръководството на правоспособен капитан на влекач; дневникът се заверява от капитана на влекача и пилота на маневрирания кораб; допуска се до 30 от изискваните маневри да се проведат на одобрен тренажор по одобрена от ИА „МА“ програма;
 - в) успешно положен изпит по програма, одобрена от ИА „МА“, пред комисията по чл. 63, ал. 1;
2. за пилот:
- а) свидетелство за правоспособност капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ;
 - б) извършени 80 маневри за съответния пилотажен район под ръководството на пилот-инструктор, включен в списъка на пилот-инструкторите, утвърден от директора на съответната териториална Д „МА“;
 - в) одобрен от ИА „МА“ пилотски дневник, заверен от пилот-инструктора и капитана на маневрирания кораб;
 - г) успешно положен изпит по програма, одобрена от ИА „МА“, пред комисията по чл. 63, ал. 1;
3. за девиатор:
- а) висше образование по специалност „Корабоводене“, степен бакалавър;
 - б) да извърши 5 броя девиационни обработки под ръководството на правоспособен девиатор, документиран в дневник за практическа подготовка;
 - в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1 по програма, одобрена от ИА „МА“;
4. за капитан на риболовен кораб крайбрежно плаване до 200 БТ:
- а) плавателен стаж 24 месеца на длъжност, за която се изисква правоспособност по чл. 30, от които най-малко 6 месеца на съответния тип кораб;
 - б) да притежава валидно свидетелство за корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ, и
 - в) успешно преминал тест пред ИА „МА“ в случаите, когато лицето не притежава правоспособности по чл. 30, т. 1 – 8.
5. за водач на кораб до 40 БТ по море:
- а) основно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“, или свидетелство за правоспособност „водач на малък кораб“;
 - б) учебна практика в подготвителния курс;
 - в) успешно положен изпит по одобрена програма пред комисията по чл. 63, ал. 1 или успешно положен изпит по Международните правила за предпазване съдовете от сблъскване, когато лицето притежава свидетелство за правоспособност „водач на малък кораб“;
 - г) навършени 18 години.
- Чл. 40.** Морските лица придобиват правоспособност по чл. 34 за шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ, след като изпълнят следните изисквания:
- а) средно образование;
 - б) успешно завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“;
 - в) един месец учебна плавателна практика по време на подготвителния курс или три месеца плавателен стаж на кораб за спорт и развлечение като член на екипажа, доказан с екипажен списък, заверен от граничните власти;
 - г) надлежно свидетелство за правоспособност корабен радиооператор за СМСББ обща категория;
 - д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1.

Раздел II

Права за заемане на длъжности, за които се изисква правоспособност

Чл. 41. (1) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 30 и 31, могат да заемат длъжност на кораб, съответстваща на притежаваната от тях правоспособност или по-ниска, в съответствие с посочените в свидетелството за правоспособност ограничения, ако има такива.

(2) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 30, т. 5 и 6, могат да заемат длъжност капитан на кораб до 3000 БТ в местно плаване, когато имат плавателен стаж на длъжност старши помощник на кораб над 500 БТ не по-малко от 6 месеца.

(3) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 30, т. 7, могат да заемат длъжност капитан на кораб до 500 БТ в местно плаване, когато имат плавателен стаж на длъжност вахтен помощник над 500 БТ не по-малко от 12 месеца.

(4) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 30, т. 8, могат да заемат длъжност капитан на кораб до 300 БТ в местно плаване, когато имат плавателен стаж 12 месеца на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване.

(5) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 30, т. 9 и 10, могат да заемат длъжност:

1. капитан на кораб до 200 БТ в местно плаване, превозващ до 35 души, при наличие на плавателен стаж 12 месеца на съответния тип кораб, свидетелство за корабен радиооператор в местно плаване и успешно преминал изпит пред ИА „МА“;

2. капитан на кораб до 200 БТ в местно плаване, превозващ до 100 души, при наличие на плавателен стаж 24 месеца на съответния тип кораб, свидетелство за корабен радиооператор в местно плаване и успешно преминал изпит пред ИА „МА“;

3. капитан на риболовен кораб до 200 БТ в местно плаване при наличие на плавателен стаж 24 месеца, от които най-малко 6 месеца на съответния тип кораб, свидетелство за корабен радиооператор в местно плаване и успешно преминал изпит пред ИА „МА“.

(6) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 30, могат да заемат и длъжност капитан на плаващо техническо средство след преминал одобрен подготовителен курс и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1.

Чл. 42. Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 31, т. 4 – 6, 8 – 10, могат да заемат и длъжност на кораб, както следва:

1. втори механик на кораби с КСУ над 3000 kW и втори механик на кораби с КСУ от 750 до 3000 kW могат да заемат длъжност главен механик на кораб с КСУ до 3000 kW в местно плаване;

2. вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW може да заема длъжност главен механик на кораб с КСУ до 750 kW в местно плаване след 6 месеца плавателен стаж като вахтен механик на кораб над 750 kW;

3. машинен боцман и корабен моторист могат да заемат длъжност:

а) главен механик на кораб с КСУ до 750 kW в местно плаване след 12 месеца плавателен стаж като боцман или 24 месеца като моторист на кораб над 750 kW;

б) помпиер на танкер след 12 месеца плавателен стаж като моторист на същия тип танкер;

в) огняр на кораб;

4. корабен електротехник може да заема длъжност електромеханик на кораб с КСУ до 750 kW след 18 месеца плавателен стаж като електротехник на кораби с КСУ над 300 kW.

Чл. 43. Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 32, могат да заемат длъжност на кораб, както следва:

1. корабен радиоелектроник за СМСББ първи клас:

а) радиоелектроник за СМСББ на морски кораби, плаващи във всички зони, включително да поддържа навигационни и комуникационни технически средства на борда на кораба или на брега;

б) радиооператор за СМСББ на морски кораби, плаващи във всички зони;

2. корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас:

а) радиоелектроник за СМСББ на морски кораби, плаващи във всички зони, включително да поддържа навигационни и комуникационни технически средства на борда на кораба или на брега;

б) радиооператор за СМСББ на морски кораби, плаващи във всички зони;

3. корабен радиооператор обща категория за СМСББ може да заема длъжност радиооператор за СМСББ на брега или на морски кораби, плаващи във всички зони;

4. корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ може да заема длъжност радиооператор за СМСББ на кораби, плаващи в зона А1;

5. корабен радиооператор в местно плаване може да заема длъжност радиооператор на кораби в местно плаване.

Чл. 44. Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 33, могат да заемат длъжност на кораб, както следва:

1. капитан на влекач може да заема длъжност капитан на влекач в далечно плаване при спазване на ограниченията на основната правоспособност;

2. пилот може да изпълнява задълженията на пилот в българско пристанище, за което е придобил правоспособност;

3. водач на кораб до 40 БТ може да заема длъжност капитан на риболовен кораб или капитан на кораб за спорт, туризъм и развлечение с големина до 40 БТ с не повече от 12 души на борда, включително екипажа.

Глава пета

УСЛОВИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТИ И ПРАВА ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТИ ЗА КОРАБОПЛАВАНЕ ПО ВЪТРЕШНИТЕ ВОДНИ ПЪТИЩА НА ЕВРОПА

Раздел I

Условия за придобиване на правоспособности за корабоплаване по вътрешните водни пътища на Европа

- Чл. 45.** Морските лица придобиват правоспособност по чл. 35, след като изпълнят следните изисквания:
1. за капитан вътрешно плаване:
 - а) възраст не по-малка от 21 години;
 - б) висше образование, степен бакалавър по специалност „Речно корабоплаване“, или средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Речно корабоводене“;
 - в) правоспособност шурман;
 - г) плавателен стаж 3 години като член на палубна команда, от които една година на длъжност шурман на кораб от вътрешно плаване;
 - д) най-малко 16 преминавания за всеки обособен участък от р. Дунав, за който лицето кандидатства да придобие права;
 - е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
 2. за шурман:
 - а) висше образование по специалност „Речно корабоплаване“, степен бакалавър, или средно образование;
 - б) правоспособност шурман обща категория, когато лицето има средно образование;
 - в) плавателен стаж два месеца като стажант или моряк на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, когато лицето има висше образование, или две години плавателен стаж като член на палубна команда, когато има средно образование;
 - г) представен дневник за практическа подготовка, когато лицето има висше образование;
 - д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато лицето има висше образование;
 3. за шурман обща категория:
 - а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Речно корабоводене“ или средно образование и завършен одобрен от ИА „МА“ подготвителен курс;
 - б) плавателен стаж два месеца като стажант или моряк на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Речно корабоводене“, или една година плавателен стаж като член на палубна команда, когато има средно образование и завършен подготвителен курс;
 - в) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;
 - г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
 4. за водач на малък кораб:
 - а) завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“, или притежаващ свидетелство за правоспособност „водач на кораб до 40 БТ“;
 - б) учебна практика в подготвителния курс;
 - в) успешно положен изпит по одобрена програма пред комисията по чл. 63, ал. 1 или по Правилата за плаване по р. Дунав, когато лицето притежава свидетелство за правоспособност „водач на кораб до 40 БТ“;
 5. за механик вътрешно плаване:
 - а) висше образование по специалност „Корабни машини и механизми“, степен бакалавър, или средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
 - б) правоспособност моряк-моторист, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
 - в) плавателен стаж на кораб с пропусивна мощност на КСУ над 750 kW, плаващ по вътрешните водни пътища, два месеца като стажант механик, когато има висше образование, или две години на длъжност моряк-моторист, когато има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“;
 - г) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;
 - д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
 6. за електромеханик вътрешно плаване:
 - а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Електрообзавеждане на кораба“, „Електроснабдяване и електрообзавеждане на водния транспорт“ или друга силнотоксова специалност;
 - б) плавателен стаж два месеца като стажант-електромеханик на моторен кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;
 - в) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;
 - г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато лицето има образование по специалност, различна от „Електрообзавеждане на кораба“ или „Електроснабдяване и електрообзавеждане на водния транспорт“;
 7. за моряк-моторист:
 - а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“ или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИА „МА“;
 - б) плавателен стаж два месеца, учебна плавателна практика, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност „Корабни машини и механизми“ или две години на длъжност моряк на моторен кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, когато има средно образование и завършен подготвителен курс;
 - в) заверен от съответната Д „МА“ дневник за практическа подготовка;
 - г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1, когато лицето има средно образование и завършен подготвителен курс.

Раздел II

Права за заемане на длъжности в корабоплаването по вътрешните водни пътища на Европа

Чл. 46. Морските лица, притежаващи правоспособност по чл. 35, могат да заемат длъжности на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, както следва:

1. капитан вътрешно плаване:
 - а) капитан на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища в участъците, за които е валидно свидетелството за правоспособност;
 - б) корабоводител на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища в участъците, за които е валидно свидетелството за правоспособност;
2. щурман:
 - а) щурман на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;
 - б) капитан на кораб с мощност на КСУ до 450 kW в съответния участък от местно плаване по р. Дунав, когато са изпълнени следните изисквания: навършени 21 години; плавателен стаж една година на длъжност щурман на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища; най-малко 16 преминавания за всеки обособен участък от р. Дунав, за който лицето кандидатства да придобие права, и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;
 - в) капитан на плаващо техническо средство, когато са изпълнени следните изисквания – навършени 21 години; плавателен стаж една година като член на палубна команда на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, от които не по-малко от 3 месеца на плаващо техническо средство;
3. щурман обща категория:
 - а) старши моряк на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;
 - б) водач на несамоходен кораб, след като кандидатът изпълни следните изисквания: навършени 21 години и плавателен стаж една година като член на палубна команда на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, от които не по-малко от 3 месеца на товарен кораб;
4. водач на малък кораб:
 - а) водач на малък кораб в местно плаване;
 - б) водач на малък кораб за спорт и развлечение по вътрешните водни пътища на Европа след успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 2;
5. механик вътрешно плаване може да заема длъжност механик на кораб с неограничена мощност на КСУ, плаващ по вътрешните водни пътища;
 - б. електромеханик вътрешно плаване може да заема длъжност електромеханик на кораб с неограничена обща генераторна мощност, плаващ по вътрешните водни пътища на Европа;
7. моряк-моторист може да заема длъжност:
 - а) моряк-моторист на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища на Европа;
 - б) механик на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, с мощност на КСУ до 750 kW след две години плавателен стаж като моряк-моторист на кораб с мощност на КСУ над 750 kW;
8. длъжността моряк на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, се заема от лица, които отговарят на едно от следните изисквания:
 - а) имат завършено най-малко средно образование по специалност „Корабоводене“;
 - б) служили са на военни или граничнополицейски кораби най-малко 1 година;
 - в) притежават правоспособност водач на кораб до 40 БТ или водач на малък кораб;
 - г) една година са заемали длъжност на кораб, за която не се изисква правоспособност по тази наредба.

Глава шеста

ПОДГОТОВКА НА МОРСКИТЕ ЛИЦА

Раздел I

Професионално образование, обучение и квалификация на морските лица

Чл. 47. (1) Професионалното образование, обучение и квалификация на морските лица за морското корабоплаване се извършва при спазване на стандартите, нормите и препоръките, посочени в Конвенция STCW и Директива 2008/106/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. за минималното ниво за подготовка на моряците.

(2) Професионалното образование, обучение и квалификация на морските лица за речното корабоплаване се извършва при спазване на правото на Европейския съюз, препоръките на Икономическата комисия за Европа на ООН към формите и методическото осигуряване на образованието и обучението на моряците.

(3) Професионалното образование включва:

1. висше образование по морски, речни и технически специалности;
2. средно професионално образование по морски, речни и технически специалности.

(4) Обучението и квалификацията на морските лица включва:

1. обучение за придобиване на квалификация по професии за морското и речното корабоплаване;
2. подготовителни курсове за придобиване на правоспособност;
3. курсове за специална и допълнителна подготовка;
4. обучение на борда на кораба.

Чл. 48. (1) Образование по морска или речна специалност се получава в учебни заведения, създадени и акредитирани в съответствие с действащото законодателство, в които обучението се извършва по одобрени от ИА „МА“ учебни планове, програми и материална база, от преподаватели, инструктори или други квалифицирани лица, които са завършили успешно одобрен от ИА „МА“ курс по програма на моделен курс 6.09 на Международната морска организация (ИМО).

(2) Учебните заведения по ал. 1 провеждат обучение в съответствие с държавните изисквания и прилагат система за управление на качеството на учебния процес.

(3) Учебните заведения по ал. 1 избират външна, независима от тях, призната организация, която да одитира прилаганата от тях система за управление на качеството и нейното съответствие на стандарта БДС EN ISO 9001:2008.

(4) Учебните заведения ежегодно извършват преглед на учебните си програми за съответствие с международните и националните изисквания и документират резултата от прегледа в протокол.

(5) Учебните заведения представят в ИА „МА“ докладите за извършените от оправомощената външна, независима от учебното заведение, организация периодични проверки, одити на системата за управление на качеството и направените оценки за съответствие на извършваната дейност, за достигане на необходимите стандарти, установените несъответствия и набелязаните коригиращи действия, както и протокола от прегледа по ал. 4.

(6) Докладите по ал. 4 заедно с документите за оценка на поддържаната и прилагана от Изпълнителна агенция „Морска администрация“ система за управление на качеството се представят в Европейската комисия в срок от 6 месеца след извършване на оценката и в Международната морска организация в рамките на 5-годишния период на оценка по Конвенция STCW.

Чл. 49. (1) Средно морско или речно образование се придобива в професионални училища, регламентирани със Закона за народната просвета, Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

(2) Обучението се провежда в съответствие с държавните образователни изисквания и изискванията на тази наредба и осигурява усвояването на общообразователния минимум за средно образование и придобиването на степен на професионална квалификация по съответната професия от списъка на професиите за професионално образование и обучение.

(3) Степен на професионална квалификация се придобива и в лицензирани центрове за професионално обучение по реда на Закона за професионалното образование и обучение след одобряване на учебните планове, програми и материална база от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) и ИА „МА“. Обучението се провежда в съответствие с държавните образователни изисквания, националните стандарти за компетентност и изискванията на документите по чл. 49, ал. 1 или 2.

Чл. 50. (1) Висшето образование по специалности за морското и речното корабоплаване се придобива в съответствие със Закона за висшето образование, държавните изисквания за придобиване на висше образование по образователно-квалификационните степени и изискванията на тази наредба към подготовката на лица от регулираните професии.

(2) Обучението осигурява усвояване на общоинженерен и специализиран минимум за висше образование по специалности съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионални направления.

Чл. 51. (1) Курсовете за придобиване на квалификация по професия се организират и провеждат от учебни заведения и центрове за професионално обучение и квалификация, акредитирани или лицензирани по Закона за висшето образование, Закона за професионалното образование и обучение или Закона за народната просвета.

(2) Курсовете за специална и допълнителна подготовка, както и курсовете по ал. 1 се одобряват от ИА „МА“ и се провеждат по обявени от ИА „МА“ национални стандарти за компетентност и одобрени програми, материална база и квалификация на преподавателите по специалните предмети.

(3) За одобряване на курсовете за придобиване на квалификация по професия се подава заявление до ИА „МА“, съдържащо следната информация:

1. наименование на учебното заведение или центъра;
2. сертификат по ISO EN 9001/2008, регламентиращ съответната дейност;
3. документ за акредитация или лицензиране на учебното заведение или центъра;
4. програмата на учебното заведение или центъра, отговаряща най-малко на изискванията на националните стандарти за компетентност или програми за провеждане на курса и съдържащи:
 - а) наименование на курса, съответстващото правило от документа, който го регламентира;
 - б) цели на курса;
 - в) предварителни изисквания към обучаемите;
 - г) минимален и максимален брой на обучаемите;
 - д) таблица с подробен хорариум по теми, лекции и практически занятия;
 - е) вид, място и критерии за оценяването;

- ж) квалификация на преподавателите и инструкторите, както и на оценителите на тренажори;
 - з) подробен опис на наличната материална база за провеждане на курса;
 - и) мерки за безопасност при провеждане на курса;
 - к) използвана литература при съставяне на програмата;
 - л) име, фамилия и подписи на съставителя на програмата и на ръководителя на центъра.
- (4) За одобряване на курсовете по специална и допълнителна подготовка се подава заявление до ИА „МА“, съдържащо следната информация:
- 1. наименование на лицето, което организира курсовете;
 - 2. сертификат по ISO EN 9001/2008, регламентиращ съответната дейност;
 - 3. програмата, отговаряща най-малко на изискванията на националните стандарти за компетентност или програми за провеждане на курса и съдържащи:
 - а) наименование на курса, съответстващото правило от документа, който го регламентира;
 - б) цели на курса;
 - в) предварителни изисквания към обучаемите;
 - г) минимален и максимален брой на обучаемите;
 - д) таблица с подробен хорариум по теми, лекции и практически занятия;
 - е) вид, място и критерии за оценяване;
 - ж) квалификация на преподавателите и инструкторите, както и на оценителите на тренажори;
 - з) подробен опис на наличната материална база за провеждане на курса;
 - и) мерки за безопасност при провеждане на курса;
 - к) използвана литература при съставяне на програмата;
 - л) име, фамилия и подписи на съставителя на програмата и на ръководителя на центъра.
- Чл. 52.** (1) Курсовете за придобиване на правоспособност се организират и провеждат от учебните заведения и центрове по чл. 51, ал. 1.
- (2) Курсовете за придобиване на правоспособност по чл. 33, т. 5, чл. 34 и чл. 35, т. 4 се организират и провеждат и от българско физическо или юридическо лице – търговци, както и лице от държава – членка на Европейския съюз, регистрирано като търговец по националното му законодателство, включително и кооперации, сдружения и фондации.
- (3) Курсовете по ал. 1 и 2 се одобряват от ИА „МА“ и се провеждат по обявени от ИА „МА“ национални стандарти за компетентност и програми. Списък на одобрените центрове и курсове се обявява на официалната интернет страница на ИА „МА“.
- (4) За извършване на проверка за оценка на съответствието с нормативните изисквания и издаване на заповед за разрешаване провеждане на курсовете по ал. 1 и 2 се подава заявление до ИА „МА“, съдържащо следната информация:
- 1. наименование на лицето, провеждащо курсовете;
 - 2. документ за акредитация или лицензиране – за учебното заведение или центъра, ЕИК – за физическите или юридическите лица;
 - 3. наименование на курса.
- (5) Към заявлението по ал. 4 се прилагат документи, съдържащи следната информация:
- 1. цели на курса;
 - 2. предварителни изисквания към обучаемите;
 - 3. минимален и максимален брой на обучаемите;
 - 4. предварително представени за одобрение програми, съдържащи най-малко изискванията на обявените национални стандарти за компетентност и програми;
 - 5. таблица с подробен хорариум по теми, лекции и практически занятия;
 - 6. вид, място и критерии за оценяване;
 - 7. квалификация на преподавателите, както и на инструкторите и оценителите;
 - 8. подробен опис на наличната материална база за провеждане на курса.
- Чл. 53.** (1) Изпълнителният директор на ИА „МА“ в срок до 7 дни от датата на подаване на заявлението с пълния комплект документи по чл. 52, ал. 5 назначава със заповед комисия, която извършва проверка за установяване на заявените обстоятелства и съответствието им с изискванията на тази наредба.
- (2) Комисията съставя протокол за извършената проверка, в който вписва своето становище.
- Чл. 54.** (1) Изпълнителният директор на ИА „МА“ издава заповед за одобряване провеждането на курсовете за срок до 3 години или мотивиран отказ и уведомява съответната институция не по-късно от 30 дни от получаване на документацията.
- (2) Отказът по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).
- (3) Лицето по чл. 52, ал. 1 и 2 е длъжно да уведоми писмено ИА „МА“ в срок до 14 дни от настъпване на промяна на обстоятелствата по чл. 52, ал. 4 и 5.
- (4) При неспазване разпоредбите на ал. 3 заповедта по ал. 1 се отменя.
- Чл. 55.** (1) Заповедта по чл. 54 се отменя и в следните случаи:

1. заповедта е издадена въз основа на неистински документ или документ с невярно съдържание, въз основа на влязла в сила присъда или съдебно решение;

2. престане да отговаря на изискванията на чл. 51, ал. 2;

3. по заявление на лицето.

(2) Правата, придобити със заповедта по чл. 54, се отнемат за срок от 6 месеца, когато се установи, че лицата по чл. 51 и 52 са допуснали системни нарушения по отношение на воденето на записи относно присъствието на обучаемите, както и когато се установят други системни нарушения на изискванията на одобрената програма и правилата, установени в тази наредба.

Чл. 56. (1) Присъствието и оценките на участниците в курсовете за специална и допълнителна подготовка, за придобиване на квалификация по професии за морското и речното корабоплаване и подготвителните курсове за придобиване на правоспособност се отразяват в присъствен дневник – част от системата за управление на качеството на обучаващата институция, който съдържа най-малко информацията по приложение № 11.

(2) Присъствието на участниците в курсовете се документира за всеки учебен час отделно чрез запис в дневника по ал. 1 до десетата минута за всеки час.

(3) Участник в курс, отсъствал повече от 10 % от общото времетраене на курса, не се допуска до изпит.

Чл. 57. Практическото обучение за извършване на маневри с влекачи се извършва по програма, одобрена от ИА „МА“, и се осъществява от правоспособни капитани на влекачи със стаж най-малко 5 години.

Чл. 58. (1) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ ежегодно извършва планови и извънредни проверки за оценка на съответствието и изготвя независима оценка на учебните заведения и центрове, предоставящи морско образование, обучение и квалификация, по отношение изпълнението на критериите, посочени в чл. 51, 52, 60 и 61.

(2) Резултатите от проверките по ал. 1 се отразяват в протокол, копие от който се предоставя на обучаващата институция. Протоколът се публикува на електронната страница на ИА „МА“.

(3) При установяване на несъответствия с изискванията на тази наредба същите се вписват в протокола и ИА „МА“ определя мерки и срок за отстраняването им и извършва повторна проверка.

(4) При неотстраняване на несъответствията в срока по ал. 3 ИА „МА“ не издава свидетелства за правоспособност, за специална или допълнителна подготовка на обучаемите, като писмено уведомява обучаващата институция за отказа. Изпълнителна агенция „Морска администрация“ отбелязва в списъка по чл. 52, ал. 3 прекратяване провеждането на дадения курс.

(5) Въз основа на констатациите в протокола по ал. 2 се изготвя независима оценка по ал. 1.

Раздел II

Учебно-материална база на морските и речните учебни заведения и центрове

Чл. 59. (1) Учебно-материалната база се осигурява съобразно учебните програми с цел постигане на знания, навици и умения по дисциплини, професии и специалности, за които учебните заведения и центрове провеждат обучение.

(2) Учебно-материалната база е необходимо да отговаря на изискванията за безопасност и здраве при работа съгласно изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и подзаконовите нормативни актове, издадени по прилагането му.

(3) Морските и речните учебни заведения и центрове за професионално обучение и квалификация за осигуряване на качествено и пълноценно провеждане на учебния процес трябва да притежават собствена или наета учебно-материална база по съответните дисциплини, в която са включени:

1. помощни методически материали, учебна, техническа и специализирана литература;

2. нагледни методически материали;

3. аудио-визуални средства;

4. образци и макети на изучаваната техника и апаратура;

5. контролно-измервателна апаратура;

6. лицензирани програмни продукти, осигуряващи тематично обучение;

7. сертифицирани и одобрени тренажори и симулатори, демонстриращи или отработващи, частично или пълно, определени режими, ситуации, процедури, действия или функционални особености;

8. учебни полигони за провеждане на практически занятия.

(4) Изискваната учебно-материална база по ал. 3 трябва да е съобразена с нормите в съответния моделен курс на Международната морска организация, националните стандарти за компетентност и одобрените от ИА „МА“ учебни програми.

Чл. 60. За провеждане на одобрено обучение за придобиване на квалификация, както и за допълнителна и специална подготовка морските и речните учебни заведения и центрове се оборудват с учебни зали, кабинети, полигони и лаборатории, които отговарят на следните изисквания:

1. учебното място за всеки обучаем да е в съответствие с приложимите норми;

2. да са оборудвани с необходимите помощни учебни технически средства: черна/бяла дъска, екран, апарат за проектиране, учебно-методически табла, компютри, мултимедии и др.;

3. да са спазени установените норми за използване на компютърна техника, когато учебната зала е компютърен клас;
4. да са спазени допълнителните изисквания за безопасност и здраве при работа, техническа и противопожарна безопасност, когато учебната зала е технически клас;
5. да са спазени условията за нормалното функциониране на тренажорите, посочени от производителя, когато учебната зала е оборудвана с тренажори или симулатори.

Чл. 61. (1) За провеждане на обучение се ползват само тренажори, предназначени за подготовка и за оценка на компетентността, които са одобрени от ИА „МА“.

(2) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ одобрява тренажорите, когато отговарят на следните експлоатационни норми:

1. възпроизвеждат в достатъчна степен съответното корабно оборудване в съответствие с изискванията на одобрена от изпълнителния директор на ИА „МА“ класификация, включително пресъздават експлоатационни и аварийни ситуации, съответстващи на целите на подготовката;

2. осигуряват връзка между обучаемия/оценявания, оборудването и инструктора/ оценителя по начин, позволяващ контрол, запис и последващ разбор и оценяване на действията на обучаемия/оценявания;

3. оценката на обучаемия да може да се генерира от тренажора без намесата на инструктора или оценявания;

4. тренажорът и софтуерът му са одобрени или признати за съответстващи на изискванията от признати класификационни организации от Европейския съюз или от администрация на държави – членки на Европейския съюз;

5. тренажорът е преминал периодична проверка, както е определено от производителя, от упълномощено от него лице.

(3) Целите и задачите на подготовката с използване на тренажор се определят в рамките на програмата за подготовка и трябва да са възможно най-тясно свързани с практиката.

Чл. 62. (1) Процедурите за подготовка и оценка компетентността на обучаемите при работа с използване на одобрен тренажор съобразно способността за безопасно и ефективно изпълнение на заданието осигуряват:

1. предварително информиране на обучаемите за:

а) целите и задачите на обучението;

б) уменията, които се очаква да бъдат придобити;

в) уменията, които подлежат на оценка, и критериите за оценяване;

2. инструкции за работа на тренажора, предоставени на обучаемите в ясна и изрична форма.

(2) Интензивността и продължителността на учебните занятия на тренажор се съобразяват с препоръките на производителя.

Раздел III

Ред за провеждане на изпити

Чл. 63. (1) Изпитите за придобиване на правоспособност, придобиване на права, отмяна на ограничение или за потвърждаване на правоспособност се провеждат от комисии, определени със заповед на изпълнителния директор на ИА „МА“ или оправомощено от него лице.

(2) В комисиите по ал. 1 се включват морски правоспособни лица, притежаващи равна или по-висока правоспособност от тази, за която се изпитват лицата, както и специалисти в съответната научна област, успешно завършили моделен курс 3.12 на Международната морска организация (ИМО) и удовлетворяващи изискванията на Раздели А-I/6 и А-I/8 на Кодекса към Конвенция STCW, които не са участвали като преподаватели в курсове за придобиване или повишаване на правоспособности, както и подготвителните и квалификационните курсове. С включените в заповедта по ал. 1 специалисти в съответната област, без служителите на ИА „МА“, изпълнителният директор на ИА „МА“ сключва договор, с който се определят задълженията, отговорностите и възнагражденията.

(3) Програмите за изпитите и критериите за оценка на кандидатите за отделните правоспособности се обявяват всяка година до края на месец януари.

(4) Съответната териториална Д „МА“, която провежда изпита, обявява не по-малко от 2 дати в рамките на следващите 30 дни, които се обявяват на информационното табло на дирекцията или на електронната страница на ИА „МА“.

(5) За явяване на изпит кандидатът подава заявление, в което посочва една от обявените по ал. 4 дати, най-малко 5 работни дни преди желаната дата за изпит.

(6) Съответната териториална Д „МА“, която провежда изпита, обявява 2 дни преди датите на изпитите имената на допуснатите до изпит кандидати на информационното табло или на електронната страница на ИА „МА“.

Чл. 64. (1) Изпитите се провеждат в оборудвани зали на ИА „МА“ устно или на компютърни станции, свързани с информационната система на ИА „МА“ за провеждане на изпити, съдържаща изпитни въпроси и задачи, специализирани компютърни програми и тренажори.

(2) Работни помещения, кораби, пособия и помагала, необходими за провеждането на практическите изпити, могат да се предоставят и от корабоприетатели, браншови организации и учебни заведения при писмено искане от директора на съответната териториална Д „МА“.

Чл. 65. (1) Залите за провеждане на изпитите по чл. 64, ал. 1 трябва да отговарят на изискванията за безопасност и здраве при работа

съгласно изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и подзаконовите нормативни актове, издадени по прилагането му.

(2) Залите по ал. 1 трябва да са оборудвани със система за видео- и аудиоконтрол, която да отговаря на следните изисквания:

1. да осигурява записи на изображенията, звука, датата и часа с възможност за последващо разглеждане и прослушване на записите от съответния изпит;

2. разположението на камерите да е такова, че да осигурява запис на действията на всички участници в изпита;

3. да осигурява непрекъснат запис по време на теоретичните изпити, а при прекъсване на записа, автоматично да се включва светлинен и звуков сигнал;

4. да осигурява наблюдение на изпита в реално време и да е осигурен свободен достъп до монитора.

Чл. 66. (1) За явяване на изпит кандидатите предварително заплащат такса съгласно Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (Тарифа № 5), приета с ПМС № 81 от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 41 от 2000 г.; последно изм. бр. 96 от 2011 г.).

(2) Ако кандидатът не се яви, прекрати своето участие в сесията или бъде отстранен, внесената изпитна такса не се връща.

Чл. 67. (1) Към заявлението по чл. 63, ал. 6 кандидатът прилага документи, удостоверяващи изпълнението на изискваните условия за придобиване на правоспособността, за която лицето кандидатства, както и документ за платена такса по Тарифа № 5.

(2) Когато изискваната информация по ал. 1 е служебно известна/налична в ИА „МА“, същата се удостоверява служебно.

(3) В съответната териториална Д „МА“ се извършва проверка на редовността на представените от кандидатите документи.

(4) На основание проверката по ал. 3 се съставя списък на допуснатите до изпит кандидати.

Чл. 68. (1) Изпитите се провеждат по функции и са устни, писмени и/или практически в зависимост от правоспособността.

(2) Изпитите чрез компютърни тестове се провеждат на информационната система на ИА „МА“, с компютърни тестове, казуси, задачи и/или задания, обхващащи въпроси от всяка компетентност от одобрената програма за изпит за съответната правоспособност.

(3) Практическите изпити за придобиване на правоспособности за корабоплаване по вътрешните водни пътища на Европа се провеждат на кораб, на който за съответната длъжност се изисква правоспособността, за която се явява кандидатът, от определени от председателя на изпитната комисия лица. Изпитът се провежда в период до 12 месеца преди придобиването на правоспособността.

(4) Практическият изпит по ал. 3 може да бъде проведен и на тренажор по одобрена от ИА „МА“ програма.

Чл. 69 (1) Тестовите въпроси се изготвят от ИА „МА“.

(2) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ може да одобри и включи в информационната си система за провеждане на изпити тестови въпроси, изготвени от морските и речните учебни заведения и центрове, браншови организации и морски лица.

(3) Тестовите въпроси се публикуват на електронната страницата на ИА „МА“.

(4) Компютърните тестове се генерират автоматично за всеки един кандидат от публикуваните по ал. 3 тестови въпроси.

(5) Резултатът от изпита с компютърен тест се генерира автоматично от информационната система на ИА „МА“ за провеждане на изпити.

Чл. 70. (1) Преди започване на изпита членове на съответната изпитна комисия:

1. проверяват дали системата за видео- и аудиоконтрол е включена;

2. проверяват самоличността на кандидатите;

3. дават указания за начина на провеждане на изпита и обявяват правата и задълженията на кандидатите;

4. провеждат документиран инструктаж по безопасност, когато такъв е необходим;

5. при опит за измама от страна на кандидата, явяващ се на изпит, същият се отстранява от изпита и изпитната му сесия се анулира.

(2) Не се допускат до изпит лица без документ за самоличност и лица, които се явяват след започване на изпита.

(3) Лицата, които не спазват правилата за провеждане на изпита, не се допускат до изпит в рамките на следващите 12 месеца.

Чл. 71. За да премине успешно изпита, кандидатът трябва да докаже, че владее материята до степен, която изключва възможността с действие или бездействие да причини авария или щети на хора, кораб или товар или да предизвика замърсяване на околната среда при изпълнение на служебни задължения, отнасящи се до правоспособността, за която кандидатства, отмяната на ограничение или за потвърждение на правоспособност.

Чл. 72. (1) Изпитът за придобиване на правоспособност се състои от компютърен тест по всяка функция.

(2) Счита се за успешно издържал теста кандидат, който е дал не по-малко от 85 % верни отговори или е събрал определения брой точки.

(3) До устен изпит по функцията, когато се изисква такъв, се допускат лицата, които успешно са издържали теста по ал. 2.

(4) Практическият изпит за пилоти и капитани на влекачи се провежда в реални условия чрез извършване на действителни маневри.

Чл. 73. (1) Когато изпитът за дадена функция включва няколко изпита – устен, писмен и/или практически, общата оценка е „издържал“, когато по всички изпити кандидатът е получил оценка „издържал“.

(2) Общата оценка на комисията по даден изпит е „издържал“, когато 2/3 от членовете ѝ поставят оценка „издържал“.

Чл. 74. Кандидатът е издържал изпитите за придобиване на правоспособност, за отмяна на ограничение или за потвърждаване на правоспособност само когато е издържал успешно изпитите по всяка функция за дадената правоспособност.

Чл. 75. (1) Кандидат, който не е положил успешно изпитите по някоя от функциите или модул английски език за съответната

правоспособност, има право да се яви отново не по-рано от 1 месец след датата на провеждане на изпита.

(2) Кандидат, който в период от една година не е издържал успешно изпитите по всички функции, се явява отново на изпити по всички функции за дадената правоспособност.

Чл. 76. (1) Всяка изпитна комисия изготвя протокол за проведените изпити (приложение № 12) за съответната дата в 2 еднообразни екземпляра.

(2) Протоколите и всички други писмени документи на кандидатите се събират в отделно дело и се съхраняват две години в съответната териториална Д „МА“, където е бил проведен изпитът.

Чл. 77. (1) Протоколите от изпитите за придобиване на правоспособност и права се одобряват от изпълнителния директор на ИА „МА“ или от оправомощено от него лице и се съхраняват за срок от 50 години, по един екземпляр в архива на ИА „МА“ и в съответната териториална Д „МА“, където е проведен изпитът.

(2) Изпълнителният директор на ИА „МА“ при установяване на нарушения, свързани с придобиване на правоспособността, заличава от протокола по ал. 1 лицето, за което са установени нарушенията.

(3) Протоколите от изпитите за потвърждаване или отменяне на други ограничения, за преиздаване на свидетелства за правоспособност или издаване на потвърждения на чужди свидетелства се одобряват от директора на съответната териториална Д „МА“ и се съхраняват за срок от 5 години в архива на тази Д „МА“ и в архива на ИА „МА“.

Чл. 78. (1) Кандидат, който не е издържал успешно изпит, може да подаде възражение до изпълнителния директор на ИА „МА“ в 14-дневен срок от датата на провеждане на изпита.

(2) Изпълнителният директор на ИА „МА“ със заповед назначава комисия, която в 14-дневен срок извършва проверка на възражението и изготвя мотивирано становище до изпълнителния директор.

(3) Въз основа на становището по ал. 2 изпълнителният директор на ИА „МА“ се произнася, като обявява кандидата за издържал успешно изпита или отхвърля възражението.

Чл. 79. На морски лица, включени в одобрения протокол по чл. 78, ал. 1, се издава свидетелство за правоспособност или се отменят ограниченията след представяне на медицинско свидетелство за здравословна годност.

Глава седма

РЕГИСТРАЦИЯ НА МОРСКИ ЛИЦА И СВИДЕТЕЛСТВА

Чл. 80. В ИА „МА“ се водят регистри на морските лица, на морските правоспособни лица и техните свидетелствата, както следва:

1. регистри на морските правоспособни лица с правоспособност водач на кораб до 40 БТ и шкипер на кораб за спорт и развлечение – в дирекция „Морска администрация – Варна“, дирекция „Морска администрация – Бургас“ и в дирекция „Инспекционна дейност“ (Д „ИД“), в зависимост от мястото на провеждане на изпита за придобиване на правоспособност;

2. регистри на морските правоспособни лица с правоспособност водач на малък кораб – в дирекция „Морска администрация – Русе“ и дирекция „Морска администрация – Лом“, в зависимост от мястото на провеждане на изпита за придобиване на правоспособност;

3. регистър на морските правоспособни лица с правоспособност, различна от тази по т. 1 и 2 – в Д „ИД“;

4. регистри на свидетелствата на морските лица – в съответните териториални Д „МА“;

5. регистри на издадените потвърждения на свидетелства за правоспособност, издадени от администрациите на други държави – в съответните териториални Д „МА“.

Чл. 81. (1) Регистрите се водят на хартиен и електронен носител и в тях под отделен номер се вписват следните данни за всяко морско лице:

1. собствено, бащино и фамилно име;

2. пол;

3. дата на раждане;

4. място на раждане;

5. постоянен адрес;

6. гражданство;

7. единен граждански номер;

8. номер, дата на издаване и учебно заведение или център, издали документ за образование, квалификация или специалност;

9. поредна правоспособност и основание за придобиването ѝ.

(2) Вписванията в регистрите на данните по ал. 1 се извършват от длъжностно лице на ИА „МА“.

(3) Регистрите на морските правоспособни лица са безсрочни.

Чл. 82. (1) Регистърът по чл. 80, т. 4 включва моряшките картони на морските лица (приложение № 13), съдържащи данните по чл. 81, ал. 1, снимка на лицето и данни за:

1. срока на валидност на свидетелството;

2. ограниченията за упражняване на придобитите права;

3. издадените разрешения по чл. 19, ал. 2;

4. издадените свидетелства за премината специална и допълнителна подготовка;
 5. издадените медицински свидетелства за здравословна годност, необходими за издаване на свидетелство за правоспособност;
 6. кораба, на който лицето работи: име, ИМО номер или УЕИН, бруто тонаж за морските кораби, тип на кораба, пропульсивна мощност на КСУ и район на плаване на кораба;
 7. длъжност, за която се изисква правоспособност или която дава възможност за придобиване на правоспособност, на която лицето е назначено на кораба, ниво на отговорност и функции, дата на постъпване и дата на напускане на кораба, общо прослужено време на кораба, признато за плавателен стаж;
 8. номера на моряшкия паспорт и срока на валидност;
 9. номера на моряшката книжка или служебната книжка.
- (2) Данните по ал. 1, т. 6 и 7 се вписват при представяне на записка (приложение № 17), издадена от капитана на кораба, корабоприетателя или посредника, че лицето е назначено на съответния кораб и съответната длъжност, екипажен списък, моряшка/служебна книжка, индивидуален договор за наемане на работа или друг документ, удостоверяващ обстоятелствата, а при освобождаване на основание на представяне на записка (приложение № 14), издадена от капитана на кораба, моряшка/служебна книжка, екипажен списък.
- (3) Документите по ал. 2, с изключение на моряшката/служебната книжка, се съхраняват за срок от 2 години от датата на представянето им в съответната териториална Д „МА“.
- (4) Морските лица представят в съответната териториална Д „МА“ моряшката книжка за вписване данните от същата в моряшкия картон не по-рядко от веднъж на 2 години, а служебната книжка – не по-рядко от веднъж годишно.
- (5) Моряшките картони се съхраняват в съответната териториална Д „МА“ до навършване на 90-годишна възраст на лицето, след което се предават в архив.

Глава осма

ИЗДАВАНЕ И ПРОДЪЛЖАВАНЕ СРОКА НА ВАЛИДНОСТ НА СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ. ИЗДАВАНЕ НА ПОТВЪРЖДЕНИЯ И НА СВИДЕТЕЛСТВА ЗА СПЕЦИАЛНА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДГОТОВКА НА МОРСКИТЕ ЛИЦА

- Чл. 83.** (1) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ издава свидетелствата на морските лица, както следва:
1. свидетелства за правоспособност за работа на море:
 - а) за далечно и за крайбрежно плаване (приложение № 15);
 - б) за капитан на риболовен кораб в крайбрежно плаване (приложение № 16 и приложение № 16а – на английски език);
 - в) за капитан на влекач (приложение № 16 и приложение № 16а – на английски език);
 - г) за местно плаване (приложение № 17);
 2. свидетелство за правоспособност за работа по вътрешните водни пътища (приложение № 18);
 3. свидетелство за правоспособност пилот (приложение № 19);
 4. свидетелство за правоспособност водач на кораб до 40 БТ (приложение № 20);
 5. свидетелство за правоспособност шкипер на кораб за спорт и развлечение (приложение № 21);
 6. свидетелства за правоспособност водач на малък кораб (приложение № 22);
 7. потвърждение на чуждо свидетелство за правоспособност за работа на море (приложение № 23);
 8. потвърждение на чуждо свидетелство за правоспособност за работа по вътрешните водни пътища на Европа (приложение № 24);
 9. свидетелства за специална и за допълнителна подготовка за море (приложение № 25) и за вътрешни водни пътища на Европа (приложения № 26, 27 и 28).
- (2) Свидетелствата по ал. 1, т. 4 – 6 и 9 се издават при следните условия:
1. лицето е включено в предварително представения в съответната териториална Д „МА“ списък на курсистите;
 2. лицето е завършило успешно курса и е включено в одобрен протокол от проведения изпит.
- (3) В случаите, когато срокът на валидност на свидетелството е изтекъл и за издаването на ново свидетелство се изисква наличие на определен плавателен стаж, ИА „МА“ издава ново свидетелство след служебна проверка на изисквания плавателен стаж.
- Чл. 84.** (1) Свидетелствата за правоспособност се подписват от изпълнителния директор на ИА „МА“ или упълномощено от него лице.
- (2) Потвържденията на свидетелствата за правоспособност по чл. 21, свидетелствата за специална и допълнителна подготовка се подписват от директора на Д „ИД“, директора на съответната териториална Д „МА“ или от упълномощено от него лице в зависимост от мястото на провеждане на курса.
- (3) Свидетелствата за правоспособност и потвържденията по чл. 83, ал. 1, т. 1, 3, 7 – 9 се подпечатват с мокър печат на ИА „МА“ с изображение на държавния герб.
- Чл. 85.** (1) Свидетелствата за правоспособност по чл. 83, ал. 1, т. 1 – 3, 7 – 9 са със срок на валидност до 5 години, но не повече от срока на валидност на което и да е свидетелство, необходимо за издаването им.
- (2) Свидетелствата за правоспособност по чл. 83, ал. 1, т. 4 – 6 са със срок на валидност до 10 години.
- (3) Потвържденията на свидетелствата за правоспособност са със срок на валидност до 5 години, но не повече от срока на валидност на

което и да е свидетелство, необходимо за издаването им.

Чл. 86. (1) Морските лица подновяват свидетелствата си при:

1. отпадане на ограничение или друга промяна на обстоятелствата, при които свидетелствата са били издадени;
2. изтичане на срока на валидност на свидетелството;
3. промяна в статуса на притежавано валидно свидетелство, когато то е загубено, унищожено или обявено за невалидно.

(2) Ново свидетелство се издава, след като лицето представи доказателства за:

1. здравословна годност – с медицинско свидетелство, издадено от заведение по чл. 12, ал. 3 и 5;
2. продължаваща компетентност за правоспособностите по чл. 30 – 32;
3. преминал опреснителен курс за специална или допълнителна подготовка, когато това се изисква.

(3) Ново свидетелство може да бъде издадено и преди изтичане на срока му на валидност, без да има промяна на обстоятелствата, когато лицето ще работи на кораб, към момента на изтичане на валидността.

(4) За да бъде издадено или преиздадено свидетелство за правоспособност със срок на валидност след 1.01.2017 г., морските лица трябва да преминат курсове, одобрени от ИА „МА“, както следва:

1. за лицата от палубна команда от управленско и оперативни ниво – „Управление на ресурсите на мостика“, „Корабоводене с използване на електронни карти и автоматизирани идентификационни системи“ (ECDIS & AIS), „Сигурност на кораба за лица, изпълняващи дейности, свързани със сигурността“, а лицата извън управленско, оперативни и изпълнителско ниво – инструктаж по сигурността;

2. за лица от палубна команда от изпълнителско ниво – „Елементарни познания за сигурността на кораба“;

3. за морски лица от машинна команда от управленско и оперативни ниво – „Управление на ресурсите и работа в екип в машинно отделение“, „Експлоатация на съвременни системи за управление на главни и спомагателни двигатели“ – „Сигурност на кораба за лица, изпълняващи дейности, свързани със сигурността“, а за електромеханици и „Експлоатация и поддръжка на системи с напрежение над 1000 волта“;

4. за лица от машинна команда от изпълнителско ниво – „Елементарни познания за сигурността на кораба“.

Чл. 87. Продължаваща компетентност се доказва чрез едно от следните изисквания:

1. наличие на плавателен стаж общо най-малко 12 месеца през последните 5 години при изпълнение на функции, посочени в свидетелството за правоспособност;

2. наличие на плавателен стаж общо най-малко 6 месеца в рамките на 12 месеца преди издаване на ново свидетелство при изпълнение на функции, посочени в свидетелството за правоспособност, или

3. наличие на плавателен стаж на длъжност в управленско или оперативни ниво на отговорност, с една степен по-ниска от притежаваната от него правоспособност, за период не по-малък от 6 месеца в рамките на 12 месеца преди издаване на ново свидетелство;

4. наличие на плавателен стаж като стажант на длъжност, съответстваща на притежаваната от него правоспособност, за период не по-малък от 3 месеца в рамките на 6 месеца преди издаване на ново свидетелство;

5. представяне на удостоверение за успешно завършен курс за потвърждаване, одобрен от ИА „МА“;

6. успешно положен изпит пред ИА „МА“ по одобрена програма.

Чл. 88. (1) Свидетелствата по чл. 83, ал. 1, т. 4 – 6 се издават след удостоверяване на здравословната годност на кандидатите.

(2) Свидетелствата по чл. 83, ал. 1, т. 9 се издават със срок на валидност съгласно приложения № 1 и 2.

Чл. 89. (1) Продължаване срока на валидност на свидетелството по чл. 83, ал. 1, т. 1, буква „а“ се извършва преди изтичане срока на валидност на свидетелството за правоспособност от директорите на съответната териториална Д „МА“, където лицето се води на отчет, при наличие на условията по чл. 86, ал. 2.

(2) При изтичане на срока на валидност на свидетелствата за правоспособност нови свидетелства се издават по реда на чл. 86.

Чл. 90. (1) Когато пилот не е заемал длъжността за период повече от 1 година, за всяка от тези години извършва по 15 маневри под ръководството на пилот-инструктор, включен в списъка на пилот-инструкторите, утвърден от директора на съответната териториална Д „МА“ за допускане за заемане на длъжност.

(2) Когато пилот не е заемал длъжността за период повече от 5 години, извършва 80 маневри под ръководството на пилот-инструктор, включен в списъка на пилот-инструкторите, утвърден от директора на съответната териториална Д „МА“ за допускане за заемане на длъжност.

Чл. 91. Когато капитан на влекач не е заемал длъжността за период от 3 и повече години, трябва да изпълни 30 маневри за допускане за заемане на длъжността.

Глава девета

ПРИЗНАВАНЕ НА СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ, ЗА ПРЕМИНАТА ДОПЪЛНИТЕЛНА И СПЕЦИАЛНА ПОДГОТОВКА, ИЗДАДЕНИ ОТ АДМИНИСТРАЦИЯ НА ДРУГА ДЪРЖАВА. ПРОВЕРКА ЗА АВТЕНТИЧНОСТ НА БЪЛГАРСКИ СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ

Раздел I

Признаване на свидетелства за работа на море

Чл. 92. (1) На морско лице, притежаващо свидетелство за правоспособност, свидетелство за допълнителна и/или специална подготовка, издадено от администрацията на държава, която е включена в списъка, публикуван в официалния бюлетин на Европейския съюз, ИА „МА“ от името на Република България като приемаща държава членка издава потвърждение на свидетелството, когато лицето ще работи на кораб, плаващ под българско знаме, след като:

1. лицето подаде заявление, към което се прилага свидетелството за правоспособност и потвърждение на същото, валидно свидетелство за здравословна годност, документ за самоличност и за платена такса;

2. администрацията, издала свидетелството и потвърждението му, удостовери тяхната автентичност.

(2) На морското лице по ал. 1, когато отговаря на изискванията, се издава потвърждение на свидетелството по чл. 84, ал. 2 (по Правило I/10 на STCW) за заемане на длъжност, която е вписана в свидетелството му за правоспособност.

(3) Срокът на валидност на издаденото от ИА „МА“ потвърждение не може да бъде по-дълъг от срока на валидност на свидетелството за правоспособност или потвърждението на свидетелството.

(4) Издадените от ИА „МА“ потвърждения на свидетелства, издадени от администрация на държава, която е включена в списъка на Европейския съюз, се обезсилват, ако администрацията на държавата бъде извадена от този списък.

Чл. 93. (1) На морско лице, притежаващо свидетелство за правоспособност, свидетелство за допълнителна и/или специална подготовка, издадено от администрация на държава, която не е включена в списъка, публикуван в официалния бюлетин на Европейския съюз, ИА „МА“ може да издаде потвърждение на свидетелството, когато лицето ще работи на кораб, плаващ под българско знаме.

(2) Заявлението за признаване на свидетелство, издадено от администрация на държава, която не е включена в списъка по ал. 1, се подава от корабоприетеля на кораб, плаващ под българско знаме.

(3) Когато се установи, че български корабоприетел има съществен интерес свидетелства за правоспособност, издадени от администрация по ал. 1, да бъдат признавани чрез издаване на потвърждение на тези свидетелства от ИА „МА“, ИА „МА“ изпраща обосновано искане до Европейската комисия за оценка на тази администрация с оглед признаване на издадените от нея свидетелства за правоспособност.

(4) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ не изпраща в Европейската комисия предложения за признаване на свидетелства, издадени от администрации на държави, които не са включени в списъка на признатите от Международната морска организация държави.

(5) За целите на признаването по ал. 1 и след получаване на заявлението по ал. 2 ИА „МА“ прави мотивирано предложение до Европейската комисия с искане да бъде оценена системата за подготовка и освидетелстване на моряците на съответната държава.

(6) След подаване на предложението по ал. 5 ИА „МА“ може да издаде потвърждение на свидетелствата на морските лица от кандидатстващата държава. Валидността на издадените потвърждения не може да надвишава 3 месеца.

(7) При получаване на положително становище от Европейската комисия се подготвя двустранно споразумение със съответната администрация на държавата – страна по Конвенция STCW.

(8) За подписване на споразумението по ал. 7 ИА „МА“ информира Европейската комисия и ИМО.

Чл. 94. (1) Република България може да прекрати сключено споразумение по чл. 93, ал. 7, а ИА „МА“ да обезсили издадените на негово основание потвърждения, когато се установи нарушаване на условията в споразумението.

(2) За решението си по ал. 1 ИА „МА“ информира Европейската комисия, ИМО и държавата, с която е сключено споразумението.

Раздел II

Признаване на свидетелства за работа по вътрешни водни пътища

Чл. 95. (1) Морски лица, притежаващи свидетелство за правоспособност, свидетелство за преминала допълнителна и/или специална подготовка, за работа на кораби, превозващи товари и пътници по вътрешните водни пътища на Европа, издадено в съответствие с Препоръките на Комитета по вътрешен транспорт към Икономическата комисия за Европа на ООН или Дунавската комисия, кандидатстват пред ИА „МА“ за признаване правото им да упражняват съответна длъжност на кораб, плаващ под българско знаме.

(2) В случай че квалификацията на кандидата за признаване на свидетелство по ал. 1 не покрива всички изисквания по глава пета за съответната длъжност и различията не могат да бъдат преодоляни чрез мерките по чл. 100 и 101, правоспособността на кандидата се признава частично и дава право да заема само тези длъжности, за които е правоспособен.

Чл. 96. (1) Квалификацията на кандидата за признаване на свидетелството по чл. 97 се удостоверява с един от следните документи:

1. диплома за завършено средно или висше образование;

2. свидетелство за професионална квалификация;

3. свидетелство за правоспособност, издавано за длъжности на кораб, упражняването на които изисква правоспособност.

(2) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ може да изиска от кандидата за признаване по чл. 97 да приложи към документите по ал. 1 допълнителни доказателства за съдържанието и хода на образованието и обучението, издадени от компетентен орган от съответната държава.

(3) Всички документи, свързани с признаването, се подават в оригинал или нотариално заверено копие, с превод на български език от

оторизиран заклет преводач.

Чл. 97. Изпълнителна агенция „Морска администрация“ не може да откаже на български гражданин или на гражданин на държава – членка на ЕС, получил съответна правоспособност в държава – членка на ЕС, поради липса на достатъчна квалификация да заема съответна длъжност по глава трета при същите условия като българските граждани, получили правоспособност в Република България, когато кандидатстващият за признаване:

1. притежава диплома или друг документ, които се изискват в някоя от държавите – членки на ЕС, за достъп или за упражняване на същата длъжност на нейна територия и които са издадени в тези държави;

2. е упражнявал през последните 10 години на пълно работно време тази длъжност в продължение най-малко на 2 години или в продължение на период, равностоен на 2 години пълно работно време в държава – членка на ЕС, в която длъжността не е регулирана, и притежава документ за квалификация, издаден от съответния компетентен орган.

Чл. 98. (1) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ може да изиска от кандидатстващия за признаване по чл. 97 да докаже, че притежава професионален стаж, когато продължителността на обучението, на което се позовава по силата на чл. 99, е по-малка с 1 година от изискваната продължителност на обучението за съответната длъжност по глава трета.

(2) Продължителността на изисквания професионален стаж по ал. 1 не може да надхвърля:

1. два пъти размера на недостигащия период на обучение, когато недостигащият период се отнася за цикъл на обучение след средното образование и/или за професионален стаж под контрола на квалифицирано лице и е завършил с изпит;

2. периода на недостигащия професионален стаж, когато този стаж се отнася за професионална практика, осъществявана с помощта на квалифицирано лице.

(3) Във всички случаи изискваният професионален стаж не може да надхвърля 4 години.

Чл. 99. (1) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ може да изиска от кандидата за признаване на свидетелство по чл. 97 да премине стаж за приспособяване или да положи изпит за правоспособност.

(2) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ предоставя на кандидата за признаване на свидетелство да избира между стаж за приспособяване или изпит за правоспособност.

(3) Стажът за приспособяване или изпитът за правоспособност се изисква, когато образованието на кандидата за признаване обхваща теоретични и/или практически области, които съществено се различават от изискваните по глава пета за съответната длъжност.

(4) Изпълнителна агенция „Морска администрация“ преценява дали знанията и уменията, придобити от кандидата за признаване в процеса на неговия трудов стаж, не покриват частично или напълно различията по ал. 3.

(5) Изпитът за правоспособност се провежда по реда на чл. 7 и глава пета.

Чл. 100. (1) Стажът за приспособяване се провежда на кораб, плаващ под българско знаме, под ръководството на квалифицирано лице.

(2) Стажът по ал. 1 включва дейности, определени в заповед на изпълнителния директор на ИА „МА“.

(3) Необходимият стаж за приспособяване се определя, след като ИА „МА“ сравни доколко придобитите от кандидатстващия за признаване по чл. 97 теоретични знания и практически умения съответстват на изискваните по глава пета за съответната длъжност.

(4) Стажът за приспособяване се отчита, регистрира и оценява по реда на глава втора, раздел II.

(5) Стажът за приспособяване не може да бъде с продължителност, по-дълга от 2 години.

Чл. 101. (1) Когато за упражняването на съответна длъжност по глава трета има специфични изисквания, определени в нормативен акт, ИА „МА“ изисква от кандидата за признаване да представи документи от компетентните органи на държавата – членка на ЕС, от които да е видно, че тези изисквания са изпълнени. Когато държавата не издава такива документи, те могат да бъдат заменени с клетвена, нотариално заверена или друга подобна декларация.

(2) Когато за упражняването на съответна длъжност по глава трета се изисква документ за физическото или психическото здраве, ИА „МА“ приема като достатъчно доказателство представянето на документ, който се изисква в някоя от държавите – членки на ЕС.

(3) Документите по ал. 1 и 2 трябва да бъдат издадени преди не повече от 3 месеца от датата на подаване на молбата за признаване.

Чл. 102. (1) Изпълнителният директор на ИА „МА“ се произнася с мотивирана заповед в 4-месечен срок от датата на подаването на молбата и всички необходими документи от кандидатстващия за признаване по чл. 97.

(2) Отказът за признаване по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на АПК.

Чл. 103. За неуредените в тази глава въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за професионалното образование и обучение, уреждащи признаването на правоспособността за упражняване на регулирани професии в Република България, придобита от граждани на държави – членки на Европейския съюз.

Раздел III

Проверка за автентичност на български свидетелства за правоспособност

Чл. 104. (1) При получаване на искане за удостоверяване автентичност на българско свидетелство за правоспособност и достоверност на данните, вписани в него от администрация, с която има сключено споразумение, ИА „МА“ извършва проверка и изготвя отговор на запитващата администрация в срока, предвиден в съответното споразумение.

(2) Проверката за автентичност на свидетелството и достоверност на данните се извършва чрез сравняване на данните, предоставени от запитващата администрация, с тези в електронната база данни, а в случай на съмнение – и в моряшкия картон на лицето, учебните заведения, изпитните протоколи.

(3) Удостоверяване на автентичност и достоверност на данните, вписани в българско свидетелство за правоспособност, поискано от лице, различно от лицата по ал. 1, се извършва срещу заплащане на такса по Тарифа № 5.

Чл. 105. Когато при проверката по чл. 104, ал. 2 се констатира, че предоставеното свидетелство съдържа неверни данни, с промени на данните в него, допълнителни записи или заличаване или фотокопието на свидетелството е манипулирано по такъв начин, ИА „МА“ изисква оригиналите и изпраща същите на прокуратурата за търсене на наказателна отговорност.

Глава десета

ВАХТЕНА СЛУЖБА

Чл. 106. (1) Капитанът носи отговорност преди всяко отплаване на кораба първата и следващите вахти да бъдат осигурени с достатъчен брой морски лица с необходимите правоспособности, отпочинали и в добро здравословно състояние за безопасно носене на вахтената служба, в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 88б от Кодекса на търговското корабоплаване.

(2) Съгласно разписанието за вахтите морските лица 4 часа преди застъпване на вахта и по време на изпълнение на задълженията си не трябва да са употребили упойващи вещества или съдържанието на алкохол да надвишава 0,05% ниво на алкохол в дъха или 0,25 мг/л алкохол в кръвта.

(3) Разписание за вахтите се изготвя на работния език на кораба и на английски език за море и се поставя на видно място на мостика, машината и общодостъпно място на кораба.

Чл. 107. (1) Капитанът на кораба е отговорен за правилното планиране и безопасното плаване през целия преход от отправното до крайното пристанище.

(2) Капитанът на кораба извършва планирането в следните етапи:

1. оценка на необходимите данни за рейса по източниците за информация;
2. изготвяне на план за прехода;
3. изпълнение на плана и разпределение на отговорностите.

(3) Капитанът на кораба планира прехода от кей до кей, като взема под внимание всички възможни източници на информация. Ако не разполага с информация за крайното пристанище на рейса, той изработва план за прехода за тази част, за която има информация, и го актуализира, когато получи допълнителна информация за следващите пристанища и райони на плаване.

Чл. 108. (1) Капитанът на кораба е отговорен за организацията и правилното носене на вахтената служба по време на преход и на котва, а за носенето на вахтата в машинно отделение е отговорен и главният механик.

(2) За организиране изпълнението на разпорежданията на капитана са отговорни лицата от ходовата или котвената вахта, като изпълнението им е задължение на целия екипаж.

Чл. 109. (1) Преди началото на всеки преход капитанът на кораба провежда и документира инструктаж на вахтените помощник-капитани.

(2) Вахтените помощник-капитани се придържат в своите действия към изискванията на плана за прехода и към разпорежданията на капитана за осигуряване безопасността на кораба по време на прехода.

(3) Капитанът и вахтените помощник-капитани са отговорни за безопасното плаване на кораба.

Чл. 110. (1) Главният механик провежда и документира преди началото на всеки преход инструктаж на вахтените механици.

(2) Главният механик и вахтените механици са отговорни за осигуряване готовността на главната машина за незабавно изменение на хода на кораба след команда от мостика.

Чл. 111. Капитанът на кораба е отговорен за осигуряване на кораба с пълен комплект пособия и коригирани навигационни карти за районите на предстоящото плаване.

Чл. 112. Заповедите и разпорежданията на капитана на морски кораб се вписват в дневник (Master Standing Orders Book) и включват инструкции за безопасността на кораба, екипажа и околната среда при носене на ходова и котвена вахта относно:

1. редовното определяне на местоположението на кораба и воденето на прокладката;
2. воденето на визуално и радиотехническо наблюдение на района на плаване и изпълнение на изискванията на Международните правила за предотвратяване сблъскването на кораби на море (COLREG 72) на ИМО, навигационна система IALA и Морски и въздушен наръчник по търсене и спасяване (IAMSAR) на ИМО и Международната организация за гражданско въздухоплаване (ICAO);
3. ефективната работа на навигационното оборудване, комуникациите, следенето и отчитането на грешките на компаса, жирокомпаса и на радионавигационните прибори;
4. плаването в различни хидрометеорологични и навигационни условия, като намалена видимост, щормови условия, плаване в плитчини, теснини и канали, в крайбрежни води, плаване с пилот на борда и др.;
5. организацията и носенето на вахтата на котва и дежурство в пристанище.

Чл. 113. (1) Заповедите и разпорежданията на капитана на морски кораб за нощните вахти се вписват в дневник (Night Orders Book) и

включват инструкции относно действията на вахтените помощник-капитани, включително когато капитанът отсъства от мостика.

(2) Вахтените помощник-капитани удостоверяват с подписа си в дневника по ал. 1, че са разбрали всички разпоредения на капитана.

Чл. 114. Корабопритежателят разработва и прилага вътрешни процедури за носене на вахта в съответствие с глава VIII на Конвенция STCW, както е изменена и допълнена, с които се запознават членовете на екипажа.

Глава единнадесета

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КОРАБОПРИТЕЖАТЕЛИТЕ

Чл. 115. (1) Корабопритежателите преди назначаване на морски лица на работа на своите кораби са длъжни да изискат от лицето да представи документ за правоспособност, който се изисква за заемане на длъжността, за която лицето кандидатства, чиято автентичност проверяват.

(2) Корабопритежателите осигуряват въвеждащо обучение на всички новопостъпили членове на екипажа за запознаване с всички процедури и обзавеждане, свързани с изпълнението на техните задължения, така както се изисква от раздел A-I/14 от Кодекса на Конвенция STCW, както е изменена и допълнена.

(3) Корабопритежателите са длъжни да поддържат актуален списък на екипажа на всеки свой кораб, като представят копие от същия в съответната териториална Д „МА“, където е регистриран корабът, не по-късно от 3 работни дни след промяната.

(4) Корабопритежателите са длъжни да поддържат досие на всяко морско лице, което е наето и работи на техните кораби, най-малко за времето, за което имат сключен трудов договор.

(5) Досието по ал. 2 съдържа най-малко следната информация:

1. лични данни, идентифициращи лицето, снимка, адрес и телефон за контакт;

2. копия на всички свидетелства за правоспособност, за допълнителна и специална подготовка, други документи, даващи право на лицето да заема съответната длъжност, и издадени разрешения за заемане на по-висока длъжност;

3. документ, показващ какви първоначални инструктажи са проведени с лицето по отношение на безопасността и сигурността на работа на кораба, запознаване със задълженията му на кораба и приборите и устройствата, с които ще работи;

4. копие на документ, установяващ здравословната годност на лицето за работа на кораб в определен район на длъжността, за която лицето е назначено;

5. договора/ите между корабопритежателя и морското лице;

6. данни за продължителността и длъжностите, на които е работило лицето на всеки кораб, на който е било назначено.

(6) Когато работният език на кораба не е български език, корабопритежателят осигурява документацията по Международния кодекс за безопасна експлоатация на обявения работен език.

Чл. 116. Корабопритежателят предприема всички необходими действия да попълни незабавно с правоспособно лице длъжността, вписана в документа за надлежно комплектуване на кораба с екипаж, която по време на рейс е била овакантена от лице, притежаващо необходимото свидетелство за правоспособност.

Чл. 117. Корабопритежателят създава организация за осигуряване и провеждане на учебна плавателна практика на борда на корабите си съобразно броя им, големината и районите им на плаване в съответствие с изискванията за провеждане на практиката и съгласувано с ИА „МА“.

Чл. 118. Корабопритежателят не допуска лице от екипажа да заема определена длъжност на кораби, плаващи под българско знаме, в определен район, за които в медицинското свидетелство на лицето, в свидетелството за правоспособност и/или в потвърждението по чл. 21 (по Правило I/10 на STCW) има вписани ограничения за заемането на тази длъжност или за съответния район на плаване.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Лицата, отговарящи на изискванията за образование и здравословна годност, отбили военната си служба или служещи на военни или граничнополицейски кораби, могат да придобият правоспособност по тази наредба, както следва:

1. за правоспособност „водач на кораб до 40 БТ“ – въз основа на удостоверение от щаба на командването на ВМС за преминалата програма за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно носене на ходова вахта или самостоятелно управление на кораб и сдали успешен изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 3 години на действителна корабна служба, успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1 за лицата, завършили различна специалност от „корабоводене“;

2. за правоспособност „скипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ“ – въз основа на диплом за завършено образование по специалност „корабоводене“, удостоверение от щаба на командването на ВМС за преминалата програма за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно управление на кораб и сдали успешен изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 3 години на длъжност „командир на кораб“ с водоизместване над 300 тона и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

3. за правоспособност „вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ“ – въз основа на удостоверение за успешно завършен одобрен от ИА „МА“ курс за преквалификация, удостоверение за преминалата учебна плавателна практика 6 месеца в курса на обучение или плавателен стаж не по-малко от 6 месеца на длъжност „командир на кораб“ с водоизместване над 500 тона, 6-месечен учебен плавателен стаж, одобрен с дневник за практическа подготовка, като стажант вахтен помощник-капитан на търговски кораб в далечно плаване с

големина 500 БТ или повече и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

4. за правоспособност „капитан на кораб до 500 БТ в местно плаване“ – въз основа на удостоверение от щаба на командването на ВМС за преминалата програма за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно управление на кораб и сдали успешен изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 3 години на длъжност „командир на кораб“ с водоизместване над 500 тона и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

5. за правоспособност „щурман“ – въз основа на удостоверение за завършен одобрен от ИА „МА“ курс за преквалификация и удостоверение за плавателен стаж 2 месеца като стажант или моряк от палубна команда и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

6. за правоспособност „вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW“ – въз основа на удостоверение за преминалата учебна плавателна практика 6 месеца в курса на обучение или плавателен стаж не по-малко от 6 месеца на длъжност „механик на кораб с КСУ над 3000 kW“, 6-месечен учебен плавателен стаж, удостоверен с дневник за практическа подготовка, като стажант-механик на търговски кораб с пропульсивна мощност на КСУ 750 kW или по-голяма и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

7. за правоспособност „главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW в местно плаване“ – въз основа на удостоверение от щаба на командването на ВМС за преминалата програма за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно носене на ходова вахта и сдали успешен изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 3 години на длъжност „механик на кораб с КСУ над 3000 kW“ и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

8. за правоспособност „механик вътрешно плаване“ – въз основа на плавателен стаж 2 месеца като стажант-механик на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

9. за правоспособност „корабен рулеви, щурман обща категория, корабен електротехник, електромеханик вътрешно плаване, корабен моторист и моряк-моторист“ – въз основа на документ за плавателен стаж не по-малко от изисквания за съответната правоспособност, издаден от Щаба на Военноморските сили, документ за завършена школа или подготвителен курс, ако има такъв, и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1;

10. за правоспособност „корабен радиооператор в местно плаване“ – въз основа на диплом за завършено образование по специалност „Корабна радиоелектроника“, удостоверение от щаба на командването на ВМС за преминалата програма за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно носене на ходова вахта и сдали успешен изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 3 години на длъжност „радиооператор“ или приравнена на нея, на кораб с КВ и УКВ радиосредства.

§ 2. Лицата, завършили висше образование по специалност „Корабоводене“, могат да придобият правоспособност „щурман“ след преминаване на одобрен от ИА „МА“ курс за преквалификация и правоспособност „капитан вътрешно плаване“ при наличие на плавателен стаж в съответствие с изискванията за придобиване на съответната правоспособност и успешно положен изпит пред комисията по чл. 63, ал. 1.

§ 3. Лицата, завършили семестриално трети курс на висше образование – бакалавърска програма по специалност „Корабоводене“, „Речно корабоплаване“, „Корабни машини и механизми“, „Електрообзавеждане на кораба“ или „Електроснабдяване и електрообзавеждане на водния транспорт“, при наличие на 3 месеца учебна плавателна практика и здравословна годност могат да придобият правоспособност съответно „Корабен рулеви“, „Моряк-моторист“, „Корабен моторист“ или „Корабен електротехник“.

§ 4. Изпълнителна агенция „Морска администрация“ е национален компетентен орган за обмен на информация с другите държави – членки на ЕС, и трети страни относно придобиването на свидетелства от морските лица.

§ 5. Изпълнителна агенция „Морска администрация“ уведомява Европейската комисия, другите държави – членки на ЕС, и трети страни, с които има споразумение съгласно Правило I/1, параграф 1.2, от Конвенция STCW за координатите на съответния национален компетентен орган за обмен на информация относно придобиването на свидетелства от морските лица.

§ 6. По смисъла на тази наредба:

1. „местно плаване“ е:

а) за море – плаването във вътрешните морски води, териториалното море и прилежащата зона на Република България;

б) за вътрешните водни пътища – плаването в участъка на р. Дунав от км 374,100 до км 845,650;

2. „крайбрежно плаване“ е плаване в морските пространства на Република България или в близост до брега, както го е определила крайбрежната държава, с която Република България има подписано споразумение;

3. „далечно плаване“ е плаване по море, което не е местно и крайбрежно;

4. „Зона А1“ е морски район, включен в обхвата на най-малко една брегова ултракъсовълнова (VHF) радиостанция с възможност за непрекъснато цифрово избиращо повикване (DSC) по тревога; „Зона А2“ е морски район, включен в обхвата на най-малко една брегова средновълнова (MF) радиостанция с възможност за непрекъснато цифрово избиращо повикване (DSC) по тревога; „Зона А3“ е морски район, включен в обхвата на най-малко един от геостационарните спътници за морски свръзки (между географските паралели 70°N и 70°S); „Зона А4“ са морските райони извън зоните А1, А2 и А3;

5. „вътрешни водни пътища на Европа“ са р. Дунав, реките, езерата и каналите на Европа, ползвани за корабоплаване;

6. „свидетелство“ е:

а) за морско корабоплаване – свидетелство, издадено и потвърдено в съответствие с приложението към Международната конвенция за

вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците от 1978 г., както е изменена и Директива 2008/106/ЕС, даващо право на законния му притежател да работи на длъжност и да изпълнява функции с ниво на отговорност, посочена в свидетелството, на кораб от определен тип, тонаж, мощност и вид на корабната пропульсивна уредба по време на изпълнение на конкретен рейс;

б) за вътрешни водни пътища – свидетелство, издадено в съответствие с препоръките за подготовка на водачите на кораби и снабдяването им със свидетелства за правоспособност за международното корабоплаване на Комитета по вътрешен транспорт към Икономическата комисия за Европа на ООН, Дунавската комисия и директиви 96/50/ЕС и 91/672/ЕЕС;

7. „малък кораб“ е всеки кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, чиято дължина на корпуса е по-малка от 20 м; независимо от дължината не се считат за малки кораби:

а) корабите, построени или оборудвани за влачене, тласкане или за придвижване на борд на кораби, които не са малки кораби;

б) фериботите;

в) корабите, на които е разрешено да превозват повече от 12 пътници;

8. „ро-ро пътнически кораб“ е кораб, предназначен за превоз на пътници и товари, с товарни помещения с хоризонтален начин за натоварване и разтоварване или помещения от специална категория, както е определено в Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море, 1974 г., с допълненията;

9. „учебна плавателна практика“ е обучение, което е част от одобрена подготовка и е проведено на учебен или търговски кораб, по време на плаване под ръководството на квалифицирано лице, капитана, назначен от него офицер или главния механик по одобрена програма;

10. „комбинирана учебно-производствена практика“ е обучение, което е част от одобрена подготовка и е проведено в учебни работилници и лаборатории, както и на учебен или търговски кораб, под ръководството на квалифицирано лице;

11. „стажант“ е лице, плаващо като дубльор на съответната длъжност, под ръководството на капитана, назначен от него офицер или главния механик;

12. „квалифицирано лице“ е лице, което изпълнява задължения на кораб като инструктор, оценител или ръководител на учебна практика, което има морско образование и правоспособност, най-малко равна или по-висока от обучаемите, получил е необходимия теоретичен и практически опит чрез успешно завършен, одобрен от ИА „МА“ курс по програмата на моделен курс 6.09 на ИМО;

13. „пътник“ е всяко лице на борда на кораба на възраст над 1 година, с изключение на членовете на екипажа и всички други лица, които работят или изпълняват задължения, свързани с дейността на кораба;

14. „вътрешни води на Република България“ са водните пространства във вътрешността на страната, без корабоплавателен контакт с морето или с р. Дунав;

15. „пропульсивна мощност на корабната силова уредба“ е общата максимална продължителна мощност на цялата главна пропульсивна уредба на кораба, изразена в киловати (kW) и указана в документа за регистрация на кораба, както и в другите корабни документи;

16. „друга силнотоксова специалност“ са специалностите „Електротехника“ и „Електроенергетика и електрообзавеждане“, със специализациите „Електротехнологии“, „Електромеханика“, „Възобновяеми източници на електроенергия“, „Електроенергетика“ и „Електрообзавеждане на промишлеността“;

17. „клас на автоматизация А2/А1“ означава:

а) „А2“ – без вахта в машинно отделение, но с вахта в централния пост за управление;

б) „А1“ – без вахта в машинно отделение и в централния пост за управление;

18. „одобрена програма“ е програма, одобрена от изпълнителния директор на ИА „МА“ и съставена в съответствие с Конвенция STCW, препоръчаните от нея документи и моделни курсове, както и резолюции на ИМО;

19. „критерии за оценка“ са критерии, които са разработени на ниво не по-ниско от задължителните критерии на Конвенция STCW, част А;

20. „независима оценка“ е оценка от квалифицирано лице, което е независимо от учебния център, учебното заведение или дейностите, които се оценяват, за да се удостовери, че административните и оперативните процедури на всички нива са управлявани, организирани, спазвани и следени вътрешно, за да се докаже пригодността им за достигането на декларираните стандарти;

21. „офицер“ е наименование на длъжностите от управленско и оперативно ниво, с изключение на капитана и главния механик;

22. „корабен офицер по сигурността“ е лице на борда на кораба, определено от корабпритежателя и отговорно пред капитана за сигурността на кораба, включително и за прилагането и поддържането на корабния план по сигурността, и взаимодействието с офицера по сигурността на корабпритежателя и офицера по сигурността в посетеното пристанище;

23. „влекач“ е специализиран търговски кораб за влачене, тласкане, маневриране на кораби или за обезпечаване на безопасността им;

24. „вахтена служба“ е период от време, през който морските лица изпълняват дейностите, съответстващи на длъжността им, както са определени в нормативните актове или правилата на корабоплавателната компания;

25. „Кодекс STCW“ е Кодексът за подготовка и освидетелстване на моряците и носенето на вахта, както е приет с Резолюция 2 на

конференцията на страните по Конвенцията STCW от 1995 г., както е изменена;

26. „признаване“ е приемане от компетентните органи на приемащата държава – членка на ЕС, на свидетелство или надлежно свидетелство, издадено от друга държава – членка на ЕС;

27. „приемаща държава – членка на ЕС“ е всяка държава – членка на ЕС, в която морско лице изисква признаване на свидетелство, надлежно свидетелство или друг тип свидетелство;

28. „кораб за спорт и развлечение“ е плавателен съд, собственост на физическо лице, компания или спортен клуб и използван за спорт, туризъм и развлечение от собственика, приятели на собственика, неговото семейство или служители на компанията, техни роднини и приятели, или членовете на спортния клуб и техните семейства, когато за ползването на плавателния съд не се заплаща такса с изключение на средства, които да послужат за покриване на разходите на плавателния съд, свързани с плаването, екскурзията или спортната проява;

29. „специална подготовка“ е подготовка, свързана с изискванията на глава V и глава VI на Конвенция STCW, както и подготовка, касаеща влезли в сила изменения и допълнения на компетентностите;

30. „допълнителна подготовка“ е подготовка, която е със статут на незадължителна, съгласно изискванията на Конвенция STCW;

31. „системни нарушения по смисъла на чл. 55, ал. 2“ са три или повече нарушения по отношение на воденето на записи относно присъствието на обучаемите, както и на другите изисквания на одобрената програма и правилата, установени в тази наредба.

§ 7. С тази наредба се транспонират изискванията на Директива 2008/106/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно минималната степен на обучение на морските лица и директиви 96/50/ЕС и 91/672/ЕЕС.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 8. Наредбата се издава на основание чл. 87, ал. 1 от Кодекса на търговското корабоплаване.

§ 9. Правоспособностите и правата на лицата, придобити до влизане в сила на тази наредба, се приравняват в съответствие с изискванията на таблицата – приложение № 29.

§ 10. Свидетелствата за правоспособност, издадени до влизане в сила на тази наредба, се признават до изтичане на срока им на валидност.

§ 11. Свидетелствата за правоспособност, издадени без срок на валидност, са невалидни и се преиздават след представяне на медицинско свидетелство за здравословна годност.

§ 12. По отношение на изискуемия плавателен стаж за първа морска правоспособност за лица, започнали своето образование, квалификация или преквалификация преди 1.07.2013 г., се прилага Наредба № 6 от 2007 г. за компетентност на морските лица в Република България (ДВ, бр. 101 от 2007 г. (отм.).

§ 13. Лица, придобили правоспособност „Водач на кораб до 20 БТ“ съгласно чл. 34, т. 5 от Наредба № 6 от 2007 г. за компетентност на морските лица в Република България, запазват придобитата правоспособност, като същата се приравнява на „Водач на кораб до 40 БТ“ съгласно чл. 33, т. 5.

§ 14. Лица, придобили право за организиране на курсове за специална и допълнителна подготовка по реда на чл. 61 и сл. от Наредба № 6 от 2007 г. за компетентност на морските лица в Република България, подават заявление за организиране на курсове в съответствие с чл. 59 и сл. от тази наредба, в срок от 6 месеца от влизането ѝ в сила.

§ 15. Раздел III „Ред за провеждане на изпити“ на глава шеста „Подготовка на морските лица“ влиза в сила от 1 септември 2012 г. Дотогава се прилага раздел III „Ред за провеждане на изпити“ на глава шеста „Подготовка на морските лица“ от Наредба № 6 от 2007 г. за компетентност на морските лица в Република България.

§ 16. Наредбата заедно с приложенията към нея се обнародва като притурка на „Държавен вестник“.

§ 17. Тази наредба отменя Наредба № 6 от 2007 г. за компетентност на морските лица в Република България (ДВ, бр. 101 от 2007 г.).

Министър: **Ивайло Московски**